

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش قرآن

پنجم دبستان

طبق مصوبه‌ی جلسات ۶۷۷ و ۸۴۴ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه، طی ۳ جلسه در هفته تدریس می‌شود.

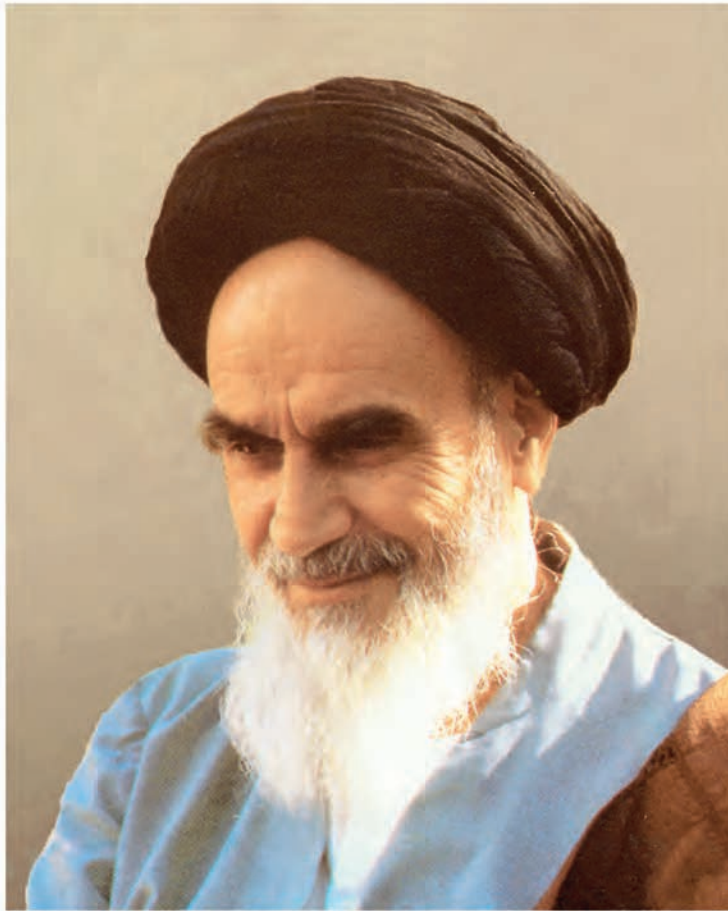
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	آموزش قرآن پنجم دبستان - ۵۰۱
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	ابوالفضل انوشه‌پور، الهه ستوده، غلامعباس سرشورخراسانی، سیدمهدی سیف، رضا نباتی و مسعود وکیل با همکاری: محمد قدوسی (اعضای گروه تألیف) - طیبه حمزه‌بیگی (کارشناس آموزش دوره ابتدایی) - محمدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - امیر نساجی (طراح گرافیک و طراح جلد) - نفیسه شهدادی، امیر نساجی (تصویرگران) - خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) (عکس) - راحله زادفتح‌اله (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری‌مهر، زهرا رشیدی‌مقدم، علیرضا کاهه، زینت بهشتی‌شیرازی، حمید نابت‌کلاچاهی، فاطمه رئیسیان فیروزآباد (امور آماده‌سازی) - بر اساس مصحف مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران (رسم الخط صفحات قرآن کامل)
نشانی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر:	شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده آبدلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه:	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ یازدهم ۱۳۹۹
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۷۶۷-۴ ISBN 964-05-1767-4

فرزندم!

قرآن، انسان را به اخلاق و خوبی دعوت می‌کند.

پیش‌گفتار

۱-۹

یادآوری
نماز در قرآن

۱۰-۱۷

سوره‌ی قمر (۵۵-۵۰) و سوره‌ی الرحمن (۱۶-۱)، یادآوری وقف بر حرکات خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی الرحمن (۴۰-۱۷)

۱۸-۲۵

سوره‌ی اعراف (۱۹۵-۱۸۸)، یادآوری وقف بر سه‌ی خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اعراف (۲۰۶-۱۹۶)

۲۶-۳۵

سوره‌ی هود (۶۲-۵۴)، یادآوری وقف سه‌ی قصه‌ی آیه‌ها، بشارت خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی هود (۷۱-۶۳)

۳۶-۴۳

سوره‌ی انعام (۱۵۷-۱۵۲)، التقاء ساکنین خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انعام (۱۶۵-۱۵۸)

۴۴-۵۱

سوره‌ی نساء (۱۷۶) و سوره‌ی مائده (۲-۱)، یادآوری حروف مقطعه خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی مائده (۵-۳)

۵۲-۶۱

سوره‌ی بقره (۲۵۷-۲۵۹)، یادآوری مدّ
قصّه‌ی آیه‌ها، عُرّیر زنده می‌شود
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی بقره (۲۶۴-۲۶۰)

۶۲-۶۹

سوره‌ی رعد (۴۳) و سوره‌ی ابراهیم (۱-۵)، وقف برءِ ا و ئی
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی ابراهیم (۱۰-۶)

۷۰-۷۷

سوره‌ی نحل (۹۳-۸۸)، یادآوری التّقاء ساکنین
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی نحل (۱۰۲-۹۴)

۷۸-۸۵

سوره‌ی انفال (۸-۱)، یادآوری مدّ
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انفال (۱۶-۹)

۸۶-۹۵

سوره‌ی شعراء (۶۰-۴۰)، یادآوری وقف
قصّه‌ی آیه‌ها، عاقبت فرعون و فرعونیان
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی شعراء (۸۳-۶۱)

۹۶-۱۰۴

سوره‌ی انبیاء (۱۰-۱)
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انبیاء (۲۴-۱۱)
دعای ختم قرآن

۱۰۵-۱۱۹

قرآن در تابستان، سوره‌ی یوسف علیه‌السلام (۱۱۱-۱)

۱۲۰-۱۲۲

فهرست کلمات ترجمه شده در کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های دوم تا پنجم ابتدایی

نام و نام خانوادگی :

نام مدرسه :

نشانی مدرسه :

نام کلاس :

نام معلم :

دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه‌ی کتاب‌های درسی خود، به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگهداری کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. هم‌چنین خوب است در زنگ قرآن، همیشه با وضو باشیم.

شایسته است این کتاب را در کتابخانه‌ی خود نگهداری کنید یا در پایان سال تحصیلی به مدرسه تحویل دهید.

همکاران عزیز و معلمان گرامی

این کتاب به وسیله‌ی کتاب گویا که قبلاً در اختیار ادارات آموزش و پرورش استان‌ها قرار گرفته است، تدریس می‌شود. استفاده از کتاب گویا در خارج از کلاس با هماهنگی معلم درس قرآن نیز توصیه می‌شود؛ دانش آموزان عزیز می‌توانند با همکاری معلم محترم نسبت به تهیه‌ی فایل کتاب گویای آموزش قرآن پایه‌ی پنجم، از طریق کتابخانه مدرسه و یا شبکه ملی مدارس ایران (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام کنند.

پیش گفتار

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

همانا من در میان شما دو گوهر گران بها می گذارم؛ کتاب خدا و اهل بیت؛
این دو هرگز از هم جدا نمی شوند تا نزد حوض کوثر، بر من وارد شوند.

مُسند احمد، ج ۲، ص ۱۴

پدر و مادر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما خانواده ی محترم، خداوند را سپاس می گویم که فرزند عزیزمان یک سال تحصیلی دیگر را با موفقیت پشت سر گذاشته است و اینک در پایه ی پنجم، در کنار سایر دروس، آموزش قرآن را ادامه می دهد.

فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را بر عهده ی پدر و مادر نهاده است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خویش را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده اید. همه ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا ان شاء الله از این غنچه های بهشتی، باغ ها و بوستان های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه ای منظم تدوین کرده است تا همه ی دانش آموزان به یادگیری قرآن علاقه مند شوند و بتوانند در آینده قرآن را روان و زیبا بخوانند، به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه ی آن، همیشه خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند. برنامه ی جدید آموزش قرآن با ویژگی های زیر، در صدد آن است که به لطف الهی زمینه ی انس دائمی دانش آموزان را با قرآن کریم فراهم آورد.

۱- در این برنامه، جامعیت آموزش قرآن مورد نظر است؛ یعنی علاوه بر توانایی روخوانی و روان خوانی، به سایر جنبه های ضروری و پرجاذبه ی آن، مانند زیباخوانی، درک معنای آیات و آشنایی با داستان ها و معارف قرآنی نیز توجه می شود.

۲- کسب مهارت خواندن قرآن نیاز به استمرار، تکرار و تمرین دارد. از این رو، ساعات آموزش قرآن در طول هفته توزیع شده است، به نحوی که نباید قرآن فقط در یک روز هفته آموزش داده شود.

۳- به منظور ایجاد انس دانش آموزان با قرآن کریم، از داستان های زیبا و پرمعنا ی آن و هم چنین از عبارات کوتاه، زیبا و حکمت آمیز قرآن استفاده شده است.

۴- با استفاده از کتاب گویا دانش آموزان صوت زیبای قرآن را می شنوند و همراه کتاب گویا می خوانند. این امر بر جاذبیت و کیفیت آموزش می افزاید.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

۱- همان‌طور که همه‌ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به‌صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته‌ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می‌آموزند. از شما پدر و مادر عزیز انتظار می‌رود که با خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، الگوی شایسته‌ای برای کودک خود باشید. آن‌ها باید احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما بیاموزند و با مشاهده‌ی اخلاق و رفتار ما، درک کنند که همه‌ی ما خواهیم آن‌گونه باشیم که خدا دوست دارد. آن‌ها باید علاقه به قرآن، محبت به خدا، مهربانی به مردم و اخلاق و رفتار اسلامی را عملاً از بزرگ‌ترها بیاموزند.

۲- از فرزندان بخوانید آن‌چه را از قرآن در مدرسه آموخته است برای شما بازگو کند. از او بخواهید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب نشان دهد و به‌صورت روان و معمولی برای شما بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و عبارات قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز آیات قرآن را برای دانش‌آموزان نمی‌خواند، بلکه خود دانش‌آموزان به کمک آن‌چه آموخته‌اند، می‌توانند عبارات قرآن را بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات، اشتباهی داشت، از او بخواهید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی‌برد و آن را اصلاح کند.

۳- در هر درس، یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به‌نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه‌ی آن‌ها نیز الزامی نیست؛ ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آن‌ها را سرلوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. ضمناً حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می‌کند.

۴- از فرزندان بخوانید داستان‌های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه‌ی بیش‌تر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند. این کار علاوه بر آموزش قرآن، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می‌شود.

۵- برخی از آیات دروس به‌طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه‌ی این آیات و هم‌چنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزش‌یابی پایانی از این‌گونه ترجمه‌ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.

۶- آموزگار فرزندان آمادگی دارد که تجارب و اطلاعات خود را برای توفیق هرچه بیش‌تر فرزندان، با کمال افتخار در اختیار شما قرار دهد. شما نیز از میزان موفقیت فرزندان جويا شوید.

به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی بزرگ، با ایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه‌ی ما باشد.

پیامبر اعظم اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :
مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ وَ مُتَعَلِّمُهُ، يَسْتَعْفِرُ لَهُ، كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْتُ فِي الْبَحْرِ
همه‌ی موجودات عالم حتی ماهی در دریا، برای کسی که قرآن را یاد می‌دهد
و کسی که قرآن را یاد می‌گیرد، از خدا طلب آموزش می‌کند.

مُستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

همکار و آموزگار گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، به منظور موفقیت هرچه بیش‌تر در آموزش قرآن، توجه شما را به برخی نکات مهم جلب می‌نمایم. هر چند تفصیل این مطالب در کتاب راهنمای معلم ارائه می‌شود، ولی امید است در این‌جا بیان مختصر این نکات، مفید باشد.

بیش از انجام هر کاری بر خدا توکل کنید و به لطف و رحمت او امیدوار باشید و بدانید هر کس که در راه خدا تلاش کند قطعاً خدا او را راهنمایی می‌کند و همیشه پشتیبان نیکوکاران است.

مهم‌ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیش‌تر شماست.

مراحل تدریس

برای تدریس، تمرین و پژوهش هر درس، سه یا چهار جلسه در نظر گرفته شده است. از این‌رو، هر درس را طبق بودجه‌بندی پیش‌بینی شده طی مراحل زیر آموزش دهید.

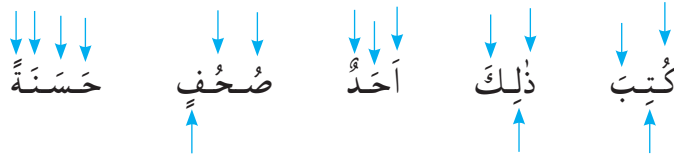
جلسه‌ی اول

روخوانی و قرائت

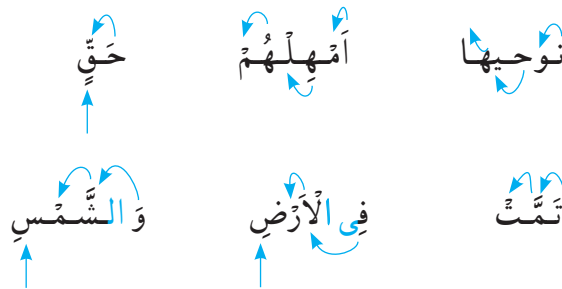
- ۱- پیش‌خوانی: از دانش‌آموزان هر میز بخواهید در ظرف چند دقیقه آیات درس را به آرامی برای یکدیگر بخوانند.
- ۲- روخوانی آیات درس: هر دانش‌آموز یک سطر از آیات درس را می‌خواند، اگر دانش‌آموزی اشتباه خواند، بلافاصله اشتباه او را تصحیح نمی‌کنیم؛ بلکه فرصت می‌دهیم تا خود، اشکال خویش را رفع کند.
در این مرحله هر دانش‌آموز با توجه به توانایی خود، آیات را با قرائت یا به صورت ساده و شمرده می‌خواند. در این قسمت آن‌چه اهمیت دارد، آشنایی دانش‌آموزان با آیات درس و تلاش برای خواندن آن‌هاست. سعی شود در این قسمت، هر دانش‌آموز یک سطر از آیات را بخواند.

رفع اشکالات روخوانی: در صورتی که تعدادی از دانش‌آموزان در خواندن برخی از کلمه‌ها و ترکیب‌ها مشکل داشتند، این‌گونه کلمات یا ترکیب‌ها را روی تخته بنویسید و با نشان دادن صحیح حروف و حرکات از دانش‌آموزان بخواهید، آن کلمه را به صورت دسته‌جمعی و بخش‌بخش بخوانند تا در خواندن آن‌ها تسلط لازم را پیدا کنند. شیوه‌ی صحیح اشاره کردن به بخش‌ها به شرح زیر است:

اشاره‌ی ثابت: اشاره‌ی ثابت به صداهاى کوتاه، الف کوچک و تنوین، مانند:

اشاره‌ی متحرک: اشاره به صداهاى کشیده، حرف ساکن و تشدید که دست مطابق فلش‌ها حرکت می‌کند، مانند:

توجه کنید فلش‌ها محل و شیوه‌ی اشاره کردن را نشان می‌دهد و نباید هنگام تدریس این فلش‌ها کشیده شود. برای کسب اطلاعات بیشتر در این مورد، می‌توانید به پیش‌گفتار کتاب آموزش قرآن پایه‌ی سوم ابتدایی کد ۳۰۱ مراجعه کنید.

۳- بخش قرائت، استماع و جمع‌خوانی: آموزگار در صورت در اختیار داشتن امکانات لازم، قرائت آیات درس را بخش می‌کند و از دانش‌آموزان می‌خواهد همراه با آن بخوانند. دانش‌آموزان همراه قرائت الگو، متن آیات را نشان می‌دهند و خط می‌برند، به این ترتیب گوش دانش‌آموز آیات را می‌شنود، چشم او آیات را می‌بیند و زبان او آیات را تلفظ می‌کند.

تذکر ۱: آموزگار باید هنگام بخش قرائت، برخط بردن و خواندن دانش‌آموزان نظارت کند.

تذکر ۲: بهتر است از دانش‌آموزان بخواهید که در زمان هم‌خوانی با قرائت الگو، صدای خود را خیلی بلند نکنند تا بتوانند صدای آن را خوب بشنوند.

۴- فردخوانی قرائت آیات درس: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر را به صورت انفرادی بخوانند. آن‌ها را تشویق کنید مانند قرائت الگو بخوانند، ولی بر آن‌ها سخت‌نگیرید؛ دانش‌آموزی که آیات را به صورت معمولی می‌خواند نیز مورد تشویق قرار می‌گیرد. چنانچه برخی از دانش‌آموزان در خواندن برخی کلمات، مشکل داشتند به شیوه‌ی رفع اشکالات روخوانی عمل کنید.

جلسه‌ی دوم

الف - بخش قرائت، استماع و جمع خوانی: دانش‌آموزان، در صورت امکان قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش می‌کنند و با نشان دادن خط همراه با آن می‌خوانند. آموزگار توجه دانش‌آموزان را به رعایت قاعده‌ی درس، جلب می‌کند.

ب - خواندن عبارات جدید قرآنی: در جلسه‌ی دوم هر درس، تعدادی از عبارات قرآنی آمده است که معمولاً در آن‌ها به یک قاعده‌ی روخوانی تأکید شده است. دانش‌آموزان، این عبارات را با رعایت قاعده‌ی موردنظر می‌خوانند. این عبارات ترجمه شده است تا دانش‌آموزان ضمن آشنایی با مفاهیم اولیه‌ی قرآنی برای انجام فعالیت «کار در کلاس» نیز آماده شوند.

تذکر مهم: دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی عبارات قرآنی و هم‌چنین مفاهیم کار در کلاس نیستند. این موارد را در ارزش‌یابی مستمر و پایانی در نظر نگیرید، ولی می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیشتری نشان می‌دهند به شیوه‌ای مناسب تقدیر کنید.

ج - کار در کلاس: به منظور ایجاد علاقه‌ی بیشتر دانش‌آموزان به قرآن و فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم تدریجی عبارات ساده و کوتاه قرآن، در هر درس بخشی به عنوان «کار در کلاس» در نظر گرفته شده است. این بخش به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. ایشان در کلاس ابتدا هر تمرین را در کتاب خود انجام می‌دهند. آن‌گاه معلم پاسخ هر سطر را از یک گروه می‌پرسد؛ اگر پاسخ نادرست بود، گروه دیگر جواب می‌دهد تا به‌طور غیرمستقیم دانش‌آموزان به نادرستی پاسخ اول پی ببرند.

انجام تمرین‌های «کار در کلاس» الزامی است، ولی فراگیری مطالب این بخش توسط دانش‌آموزان می‌تواند به‌عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزش‌یابی مستمر دانش‌آموزان منظور شود؛ و عدم یادگیری آن‌ها نباید در ارزش‌یابی مستمر و پایانی منجر به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان گردد.

جلسه‌ی سوم

الف - خواندن از روی قرآن کامل

به منظور آشنایی بیشتر دانش‌آموزان با قرآن کامل، احساس توانایی و اعتماد به‌نفس در خواندن آن و تحقق هدف آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی، جلسه‌ی سوم هر درس، به آوردن قرآن کامل به کلاس و خواندن از روی آن اختصاص یافته است. این تمرین طی مراحل زیر انجام می‌شود.

- ۱- پس از آوردن قرآن کامل، هر میز حداقل یک جلد قرآن در اختیار داشته باشد.
- ۲- یک صفحه از قرآن کریم را به‌طور تصادفی انتخاب کنید.
- ۳- دانش‌آموزان هر میز در ظرف چند دقیقه، آیات صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند.
- ۴- چند نفر از دانش‌آموزان داوطلب، هر کدام یک سطر از آن صفحه را قرائت کنند. ضمن بیان موفقیت نسبی دانش‌آموزان، آن‌ها را به قرائت در منزل تشویق کنید.

هم چنین به منظور تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به انس با قرآن کریم، تصاویری از دانش‌آموزان مسلمان سایر کشورها در حال فراگیری قرآن آورده شده است.

ب- پیام قرآنی

هدف از ارائه‌ی پیام‌های قرآنی، کسب مهارت تفکر در آیات قرآن کریم است. از دانش‌آموزان بخواهید که پس از خواندن آیه و ترجمه‌ی پیام، درباره‌ی مفهوم آن به کمک تصاویر یا پرسش‌هایی که در کتاب آمده است، به صورت گروه‌های دو یا سه نفره با یک‌دیگر گفت‌وگو و مشورت کنند؛ سپس نظر خود را درباره‌ی پیام و مصادیق آن در زندگی فردی، برای کلاس بیان نمایند. از دانش‌آموزان بخواهید که عبارت پیام قرآنی را در آیات درس بیابند و از روی آن بخوانند.

تبصره: می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی، به صورت گروهی یا فردی کارهای هنری مانند نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

گاهی پیام قرآنی، دارای کلمات و ترکیباتی است که باید معنا شود. از دانش‌آموزان می‌خواهیم که با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و پیام قرآنی، معنای کلمات یا عباراتی را که مشخص شده است، پیدا کنند. در صورتی که این کلمات، هم خانواده‌ی آشنا و رایج در زبان فارسی دارند، از دانش‌آموزان بخواهید آن‌ها را بیان کنند. این کار هم شوق‌انگیز است و هم موجب افزایش توانایی دانش‌آموزان در درک معنای لغات مشترک قرآنی و فارسی می‌شود.

پیشنهاد: خوب است دانش‌آموزان در شروع زنگ اول، همزمان با ورود معلم به کلاس، پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

ج- داستان

داستان را به شیوه‌ی قصه‌گویی و به زبان ساده، به کمک تصاویر برای دانش‌آموزان تعریف کنید و از بیان مطالب زائد و غیرمستند پرهیزید. در صورت وجود وقت از دانش‌آموزان بخواهید که هر یک چند سطر از داستان را از روی کتاب بخوانند.

تذکر: معلم در پایان جلسه‌ی سوم، دانش‌آموزان را به انجام تمرینات انس با قرآن در خانه و خواندن روزانه‌ی قرآن کریم توصیه می‌کند.

جلسه‌ی چهارم

انس با قرآن در خانه: در پایان هر درس برای تقویت مهارت روخوانی قرآن، تمرین‌هایی به عنوان تکلیف خانه داده شده است. برای بهره‌گیری بیش‌تر از این بخش توجه به نکات صفحه‌ی بعد ضروری است.

۱- این بخش، تکلیف دانش‌آموزان است و باید آموزگار بر انجام آن توسط دانش‌آموزان، نظارت داشته باشد. بدیهی است این نظارت باید همراه با تشویق بوده تا ضمن کنترل تکلیف دانش‌آموزان از برخی سخت‌گیری‌های رایج به دور باشد.

۲- تمرین‌های این بخش، تقویت مهارت روخوانی و انس با قرآن در خانه را بر عهده دارد و نباید در آزمون‌های کلاسی استفاده شود.

۳- پس از بازبینی تکلیف، از دانش‌آموزان بخواهید تا تمرین‌ها را پاسخ دهند و پاسخ آن‌ها را تصحیح و تکمیل کنید.

۴- این بخش، معمولاً از سه یا چهار تمرین تشکیل شده است. در تمرین اول، روخوانی آیات درس مورد نظر است. در تمرین دوم و سوم بر برخی از قواعد روخوانی به ویژه اتصالات تأکید می‌شود و در تمرین آخر، روخوانی آیات درس همراه با بخشی از آیات دیگر در حد یک یا دو صفحه از قرآن کامل آمده است. دانش‌آموزان این صفحه‌ی قرآنی را به میزانی که در وقت مقرر مقدور است، تمرین می‌کنند و در کلاس می‌خوانند. این کار جرأت آن‌ها را در مراجعه به قرآن کامل افزایش می‌دهد و دانش‌آموزان باور می‌کنند که تلاش چند ساله آن‌ها به توانایی خواندن قرآن منجر شده است.

تذکر: هر چند که انجام تمرین با خط قرآن کامل در محدوده‌ی وقت مقرر مفید است و دانش‌آموزانی که در خواندن این آیات توانا هستند، تشویق می‌شوند و امتیاز می‌گیرند ولی از کسانی که این توانایی را ندارند، نه در ارزش‌یابی مستمر و نه در ارزش‌یابی پایانی هیچ نمره‌ای کسر نمی‌شود.

پرسش و ارزش‌یابی

به منظور سنجش پیشرفت دانش‌آموزان و تشخیص میزان توفیق آموزگار در تدریس، انجام مراحل زیر ضروری است.

۱- در جلسه‌ی بعد از تدریس، با توجه به میزان وقت موجود، هر دانش‌آموز یک یا دو سطر از آیات درس را می‌خواند. بدین ترتیب هم روخوانی آیات درس مرور و تمرین می‌شود و هم ارزش‌یابی مستمر به عمل می‌آید.

۲- چند دانش‌آموز پیام قرآنی را می‌خوانند و مفهوم آن را به زبان ساده توضیح می‌دهند.

۳- تکلیف «انس با قرآن در خانه» بازدید و بررسی می‌شود و نتیجه‌ی آن در ارزش‌یابی مستمر منظور می‌گردد.

اهداف مورد انتظار

هر چند تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم و یادگیری آن، مهم‌ترین هدف درس قرآن است و به همین منظور محتوای آموزش از تنوع برخوردار است، ولی انتظار می‌رود دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی، به طور خاص به توانایی‌های زیر دست یابند.

۱- آیات جلسه‌ی اول هر درس را به صورت روان و معمولی بخوانند.

۲- آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی و مصحف آموزشی را به صورت صحیح و شمرده بخوانند.

۳- عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب بخوانند و بتوانند مفهوم آن را به زبان ساده توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند.

هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حداکثر نمره را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیش از این حد توفیق خواهند داشت. تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلم آمده است.

تذکر مهم

به منظور تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، آیات دروس برای دانش‌آموزان ترجمه شده است. از آن چاکه دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی کلمات و عبارات بخش کار در کلاس نیستند، این موارد را در ارزش‌یابی پایانی در نظر نگیرید. می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری از خود نشان می‌دهند، به شیوه مناسب تشویق و تقدیر کنید و برای آن‌ها در ارزش‌یابی مستمر، نمره و امتیاز خاصی قائل شوید.

چند توصیه

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، خواندن آیات دروس شبیه کتاب گویا، حفظ پیام‌های قرآنی و برخی از آیات دروس در صورتی که بدون اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.
- ۲- در صورت امکان، فایل کتاب گویا را تکثیر کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.
- ۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین حتی‌الامکان هر روز به مدت چند دقیقه، گوش کردن نوار آموزشی در خانه، انجام فعالیت‌های هنری و ذوقی در باره پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (دارالقرآن، مساجد و هیئت‌های مذهبی) و استفاده از برنامه‌های رادیو قرآن و شبکه قرآن و معارف سیما و...
- ۴- توجه داشته باشید دانش‌آموزان باید تمام فعالیت‌های قرآنی به‌ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.

آموزگار عزیز، خسته نباشی! امید است که خداوند همه کارهای شما را عبادت محسوب کند و دانش‌آموزان را از باقیات صالحات شما قرار دهد.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهار نظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاس‌گزاری می‌شود.

<http://quran-dept.talif.sch.ir>
quran-dept@talif.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)
پیام‌نگار (ایمیل)

یادآوری

فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ

به وسیله قرآن یادآوری کن

سوره ی ق، آیه ی ۴۵

دانش آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس پنجم تبریک می گوئیم. امید است امسال نیز با توکل بر خدا و با تلاش بیش تر، قرآن کریم را بهتر بیاموزید. به یاد داشته باشید، خواندن روزانه ی قرآن کریم، کلید اصلی انس دائمی شما با قرآن است.

در این جلسه برای یادآوری آموخته های قبلی، تمرین های زیر را انجام دهید.

تمرین اول این عبارات قرآنی را با دقت در حرکات و علائم بخوانید.

انعام ۱۵۵

۱- وَ هَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ

دُخَان ۳

۲- إِنْ أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ

حَشْر ۲۱

۳- لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا

بقره ۱۲۱

۴- يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ

تمرین دوم با دقت در حروف ناخوانا، این عبارات قرآنی را بخوانید.

- یاء زیر الف کوچک (ی):

۱- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ
۲- فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ

- یاء بعد از تنوین فتحه (ئ):

۱- هَذَا هُدًى
۲- إِلَيَّ أَجَلٍ مُّسَمًّى

- واو پایه‌ی همزه (و):

۱- كِتَابًا نَقَرُوهُ
۲- لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ

- یاء پایه‌ی همزه (ئ):

۱- نَبِيِّ عِبَادِي
۲- وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي

- الف بعد از واو آخر (وا):

۱- الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا
۲- لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ

تمرین سوم این عبارات قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش نشان دهید.

۱- أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ

نساء ۸۲

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا

نساء ۴۷

۳- وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

فُرْقَان ۳۰

دانش آموزان عزیز! تمرین های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه ی آیات درس و دانسته های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول

- ۱- مُحْسِنِينَ : مؤمنان نیکوکاران
- ۲- أَقِيمُوا : برپا دارید بپردازید
- ۳- آتُوا : برپا دارید بپردازید
- ۴- أَطِيعُوا : اطاعت کنید اطاعت کردند

تمرین دوم

- ۱- وَ هُدًى وَ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
یونس ۵۷
و ... و ... ی برای مؤمنان
- ۲- وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾
بقره ۱۹۵
و نیکی کنید، قطعاً ... دوست دارد ... را
- ۳- فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ
حج ۷۸
پس ... را و ... را؛
- ۴- وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ*
انفال ۱
و ... را و ... او را.

* رَسُولُهُ = رَسُول + ه : پیامبر او

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید*؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس ۱

* اگر قرآن به تعداد کافی در مدرسه موجود نیست، از دانش‌آموزان بخواهید در صورت امکان از خانه، قرآن بیاورند.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
این قرآن به درست‌ترین راه و روش، هدایت می‌کند.

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۹

فعالیت

- ۱- یکی از نام‌های قرآن «نور» است. به نظر شما چرا خداوند، قرآن را «نور» نامیده است؟
- ۲- درباره‌ی پیام قرآنی درس با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۳- پیام قرآنی درس را از قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول ◀ آیات جلسه‌ی دوم را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام خواندن آن‌ها، به ترجمه‌ی آیات نیز دقت کنید.

الرحمن ۲۲

۱- یَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

دُخَانٌ ۴۱

۲- يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا

أَعْرَافٌ ۲۰۴

۳- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ

حَجَّجٌ ۷۷

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۸ تا ۱۷ سوره‌ی **إسراء** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمُ ۖ وَإِنْ عُدتُمْ عُدنَا ۖ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
 حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
 الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
 وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾
 وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ
 النَّهَارِ مُبْصِرَةً ۖ لَتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ ۖ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
 السِّنِينَ وَالْحِسَابِ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصَلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ
 إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا
 يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ﴿١٣﴾ اِقْرَأْ كِتَابَكَ ۖ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
 ﴿١٤﴾ مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
 عَلَيْهَا ۖ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۖ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
 رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً ۖ أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا
 فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ
 الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۖ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

تمرین اول آیات ۵۰ تا ۵۵ سوره قمر و آیات ۱ تا ۱۶ سوره الرحمن را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمِجٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَ لَقَدْ أَهْلَكْنَا
 أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٥١﴾ وَ كُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي
 الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَ كُلُّ صَغِيرٍ وَ كَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
 جَنَّاتٍ وَ نَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
 وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
 ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾
 فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
 وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
 الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
 مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

صفحه ۵۳۱ قرآن کامل

تمرین دوم آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات **ـِ** و **ـٍ** در آخر کلمات خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

تِلْكَ ۲۹

۱- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ

بگو او (خدا) بخشنده است.

بقره ۲۹

۲- هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

او کسی است که آفرید برای شما همه‌ی آنچه در زمین است.

نحل ۱۲

۳- وَ سَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

و در خدمت شما قرار داد شب و روز و خورشید و ماه را

ص ۷۱

۴- إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

هنگامی که گفت پروردگارت به فرشتگان که من آفریننده‌ی بشری هستم از گِل

دانش آموزان عزیز! تمرین های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه ی آیات درس و دانسته های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول با دقت در کار در ترجمه ی آیات صفحه ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- الرَّحْمَنُ : بخشنده پروردگار
- ۲- رَبِّ : خدای بخشنده پروردگار
- ۳- خَلَقَ : آفرید آفریننده
- ۴- خَالِقٍ : آفرید آفریننده
- ۵- اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ : روز و شب شب و روز
- ۶- وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ : و خورشید و ماه و ماه و خورشید

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه ی آنها را کامل کنید.

- ۱- وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ
و قطعاً ... شما ... است. طه ۹۰
- ۲- قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
بگو ... هر چیز است. زعد ۱۶
- ۳- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
و او (خدا) کسی است که ... و ... و ... و ... را. انبیاء ۳۳

خواندن از روی قرآن کامل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می خوانند. آن گاه هر دانش آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می خواند.

ادامه ی مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس

الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ
خدای بخشنده، قرآن را به ما یاد داد.

سوره‌ی الرحمن، آیه‌های ۱ و ۲

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* کَنْزُ الْعَمَالِ، ج ۱۵، ص ۳۹۲

این عبارات قرآنی را بخوانید و در آخر هر سطر وقف کنید.

أنعام ۱۰۲

۱- خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ

نوح ۳

۲- أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا

حُجرات ۱۳

۳- إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ

إسراء ۷۰

۴- وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

در عبارات تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از

آنها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

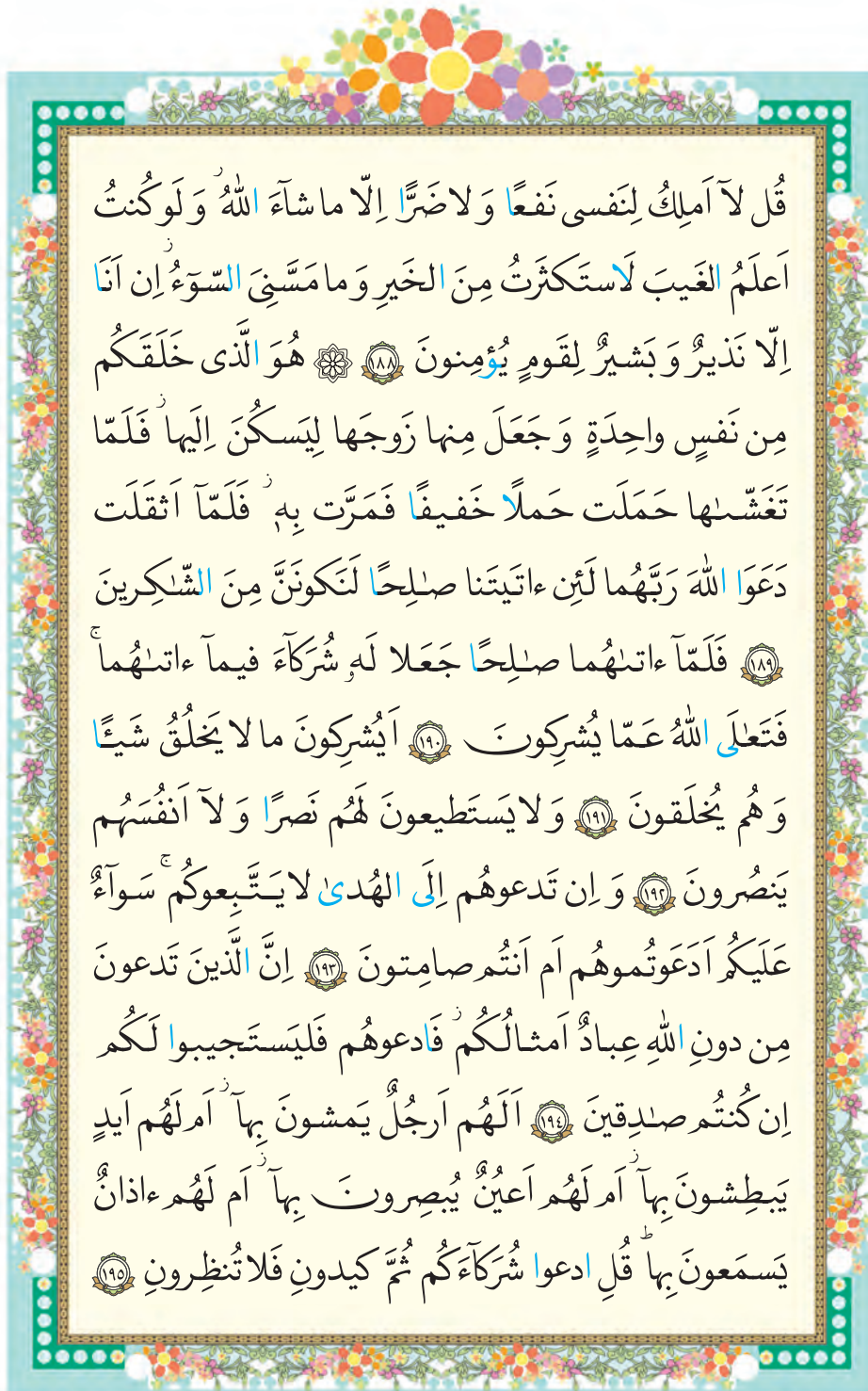

هر روز تعدادی از آیات ۱۷ تا ۴۰ سوره‌ی الرَّحْمَنِ را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آءِ
 رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ
 ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ
 ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ
 ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمْعَشَرِ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ
 إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٤﴾
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ
 آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
 كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

تمرین اول آیات ۱۸۸ تا ۱۹۵ سوره‌ی اعراف را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

صفحه ۱۷۵ قرآن کامل

تمرین دوم آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات آخره و و ه (واو و الف کوچک) خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

و تلاش و جهاد کنید در راه خدا آن چنان که شایسته‌ی تلاش و جهاد در راه خداست. حج ۲۸

۲- قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را، نیست برای شما هیچ خدایی جز او. اعراف ۵۹

۳- لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ

تا پاداش دهد به کسانی که ایمان آوردند و کارهای خوب انجام دادند، از لطف و رحمتش روم ۴۵

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- جاهِدوا : جهاد کنید عبادت کنید
- ۲- اُعْبُدوا : جهاد کنید عبادت کنید
- ۳- اءَامَنوا : انجام دادند ایمان آوردند
- ۴- عَمِلوا : انجام دادند ایمان آوردند
- ۵- صَالِحَات : کارهای خوب کار خوب

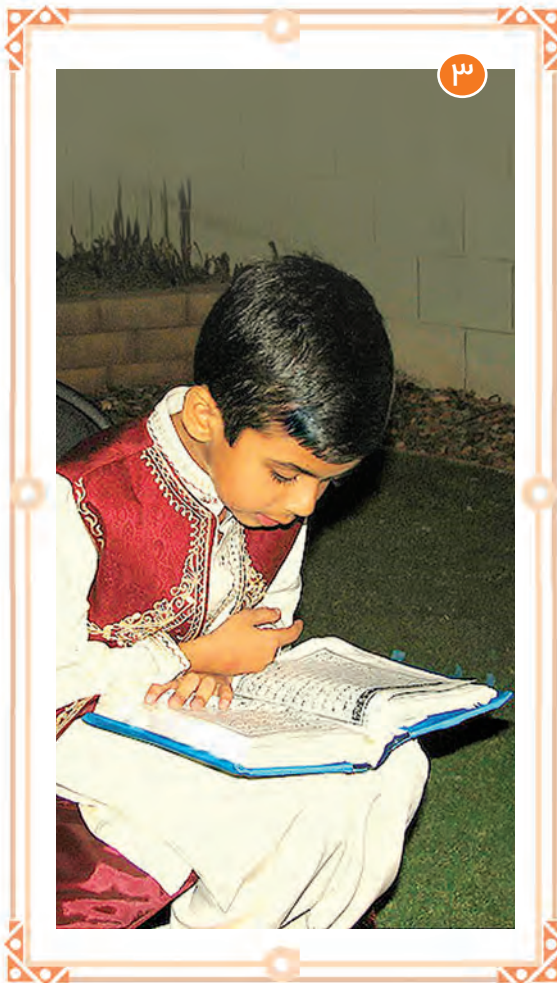
تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ
ای ... .. تان را
- بقره ۲۱
- ۲- وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
و ... .. با ... .. تان و جان‌هایتان در راه ...
- توبه ۴۱
- ۳- وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
و بشارت ده کسانی را که ... .. و ... .. که برای آن‌ها بهشت‌هایی است.
- بقره ۲۵

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای هندوستان ① و پاکستان ② و ③

پیام قرآنی

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ

هنگامی که قرآن خوانده می‌شود،

فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا

به آن گوش دهید و ساکت باشید؛

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.

سوره‌ی آعراف، آیه‌ی ۲۰۴

چو قرآن بخوانند دیگر خموش به آیات قرآن فرا دار گوش

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول ◀ آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* جامع أحادیثُ السَّبعه، ج ۱۵، ص ۷

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکاتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شوند، خط بکشید.

۱- وَءَاتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ

اسراء ۲۶

۲- وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ

أنعام ۶۱

۳- وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ

حج ۴۰

۴- مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

بقره ۲۵۵

در عبارات تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از

آن‌ها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

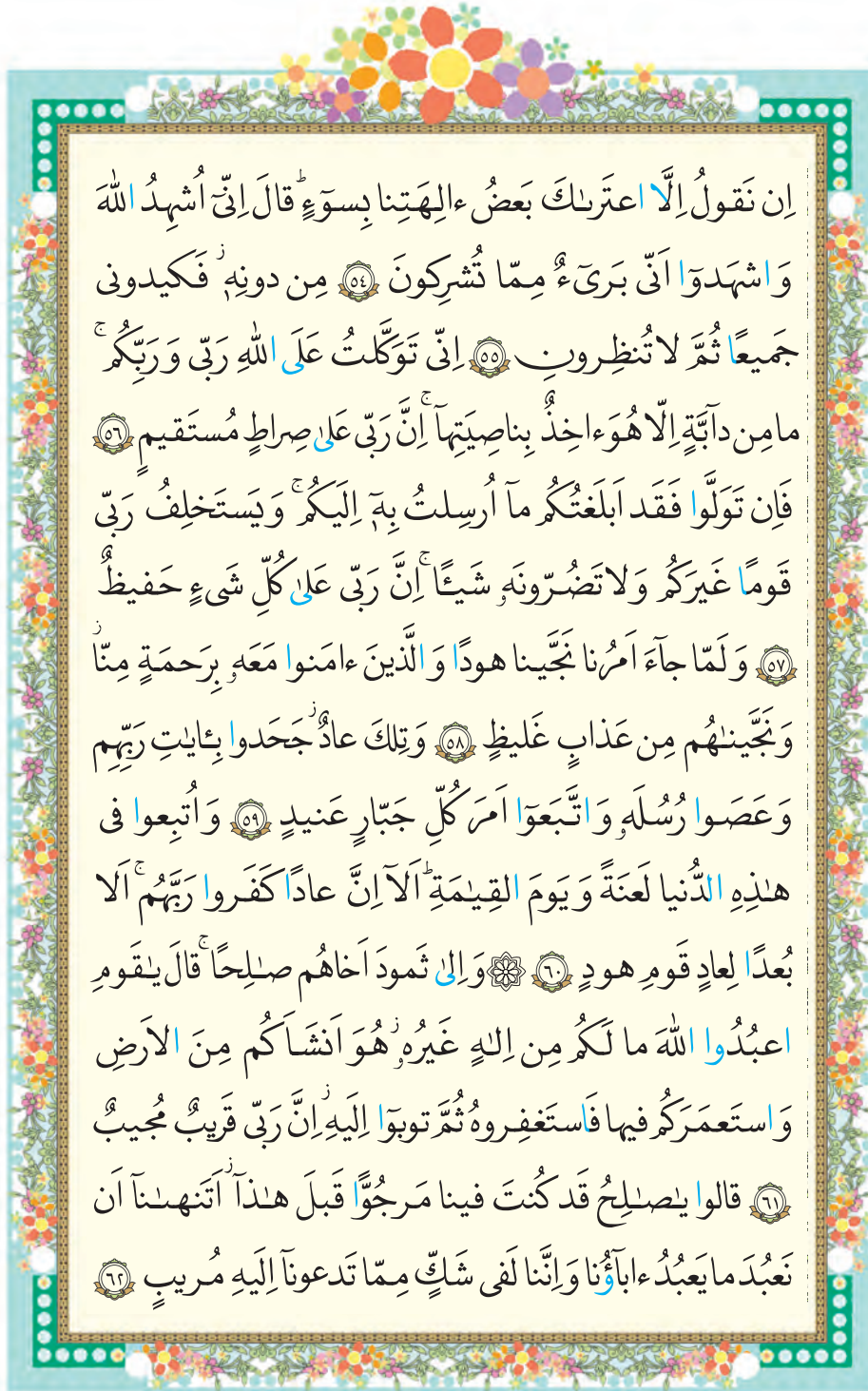
هر روز تعدادی از آیات ۱۹۶ تا ۲۰۶ **سوره‌ی أعراف** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

وَلِيِّي

إِنَّ وَلِيِّيَ * اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ
 ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكُمْ
 وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى
 لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ
 الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِنَّمَا يَنْزَعَنَّكَ
 مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَآءِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
 لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَآئِرٌ مِنْ
 رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

تمرین اول آیات ۵۴ تا ۶۲ سوره هود را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

صفحه ۲۲۸ قرآن کامل

تمرین دوم آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب

گویا بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید و به وقف کلمات توجه کنید.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و آخر هر سطر وقف کنید. دقت شود در هنگام وقف، حرکت خواننده نمی‌شود و «ة» به «ه» تبدیل می‌شود. به ترجمه‌ی عبارات نیز توجه کنید.

۱- وَاعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

أنفال ۶۰

و آماده کنید در برابر آن‌ها (دشمنان خدا) آنچه می‌توانید از قدرت و نیرو

۲- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ

یونس ۲۶

برای کسانی که کار خوب کردند، پاداش نیکوتر و بیش از آن است.

۳- لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

أحزاب ۲۱

قطعاً برای شما، پیامبر خدا، الگوی نیکویی است.

۴- رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

آل عمران ۱۹۴

پروردگارا ببخش به ما آنچه وعده دادی به وسیله‌ی پیامبرانت؛ و خوار نساز ما را در روز قیامت.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- قُوَّةٌ: قدرت و نیرو رعد و برق
- ۲- أَحْسَنُوا: کار خوب کردند کار کردند
- ۳- رُسُلٌ: پیامبر پیامبران
- ۴- يَوْمَ الْقِيَامَةِ: خانه‌ی آخرت روز قیامت

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
... مگر از سوی ...
- کَهِف ۳۹
- ۲- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ
... از آن‌ها و تقوا داشتند ... است.
... برای کسانی که
- آل عمران ۱۷۲
- ۳- كُلُّ ءَامِنٍ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ
... همه ایمان آوردند به ... و ... او و کتاب‌های او و ... او.

- بقره ۲۸۵
- ۴- فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
... پس ... حکم می‌کند میان شما ...

- نساء ۱۴۱

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می خوانند. آن گاه هر دانش آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می خواند.

انس با قرآن کریم در کشور فلسطین ۱، ۲، ۳ و لبنان ۴

چند مرد ناشناس به سوی حضرت ابراهیم می‌آیند و بر او سلام می‌کنند. «قالوا سلاماً»* حضرت ابراهیم کمر راست می‌کند و با پشت دست، عرق پیشانی‌اش را می‌گیرد و می‌گوید: سلام بر شما؛ و در حالی که دست از کار می‌کشد، آن‌ها را به خانه دعوت می‌کند. چند لحظه بعد از ورود مهمانان به خانه، حضرت ابراهیم از اتاق بیرون آمده و به همسرش می‌گوید: سارا بانو! در منزل چه داریم؟ باید غذایی برای مهمانان آماده کنیم.

سارا پاسخ می‌دهد: اگر شما به من کمک کنی، کباب خوبی از گوساله برای مهمانان پیامبر خدا آماده می‌کنیم. حضرت ابراهیم درحالی که خود را برای این کار آماده می‌کند، می‌گوید: کبابِ گوساله، آن هم دست‌پخت سارا بانو خوردن دارد.

***

سارا ظرف غذا را به اتاق می‌برد. حضرت ابراهیم از جا بلند می‌شود، ظرف غذا را از دست همسرش می‌گیرد و بر سر سفره می‌گذارد؛ رو به مهمانان می‌کند و می‌گوید: بسم‌الله! بفرمایید غذا سرد می‌شود. مهمانان جلو نمی‌آیند. حضرت ابراهیم درحالی که از رفتار آن‌ها تعجب کرده، باز هم تعارف می‌کند: ما رسم نداریم مهمانی را گرسنه از خانه روانه کنیم.

یکی از مهمانان رو به حضرت ابراهیم می‌کند و می‌گوید: نگران نباش ای پیامبر خدا! ما فرستادگان خداوندیم و فرشتگان نیازی به غذای انسان‌ها ندارند. سارا نیز که از غذا نخوردن مهمانان نگران شده بود، با این سخنان، ترسش فرو ریخته و می‌خندد. آن‌گاه فرشتگان ادامه می‌دهند: «فَبَشِّرْناها بِاسْحاقَ»* ما امروز برای شما مژده‌ای داریم. پروردگار توانا اراده کرده است که پسری به نام اسحاق و بعد از او نوه‌ای به نام یعقوب به شما عطا کند.

*سوره‌ی هود، آیه‌ی ۷۱

سارا جلو می آید و با تعجب می گوید : دیگر از ما گذشته است، من و او برای بچه دار شدن خیلی پیریم ... ابراهیم که هنوز ساکت است، لب هایش کم کم به خنده باز می شود.

فرشتگان رو به سارا می کنند و می گویند : آیا از قدرت خدا تعجب می کنی! رحمت و برکت خدا بر خاندان شما باد! فرشتگان با بدرقه ی حضرت ابراهیم و همسرش از خانه خارج می شوند.

چشم های سارا از شادی و امید برق می زند و اشک شوق بر گونه اش می چکد. حضرت ابراهیم به شکرانه ی لطف الهی به سجده می رود و سارا نیز در پشت سر همسرش سجده ی شکر به جای می آورد.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور آنچه که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

قیامت ۱۴

۱- بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾

مُدَّتِرٌ ۵۶

۲- هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

آل عمران ۳۸

۳- قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً

واقعہ ۳۲ و ۳۳

۴- وَفَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ ﴿٣٢﴾ لَامَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و هم‌چنین اتصالات را با

فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۳ تا ۷۱ سوره‌ی هود را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

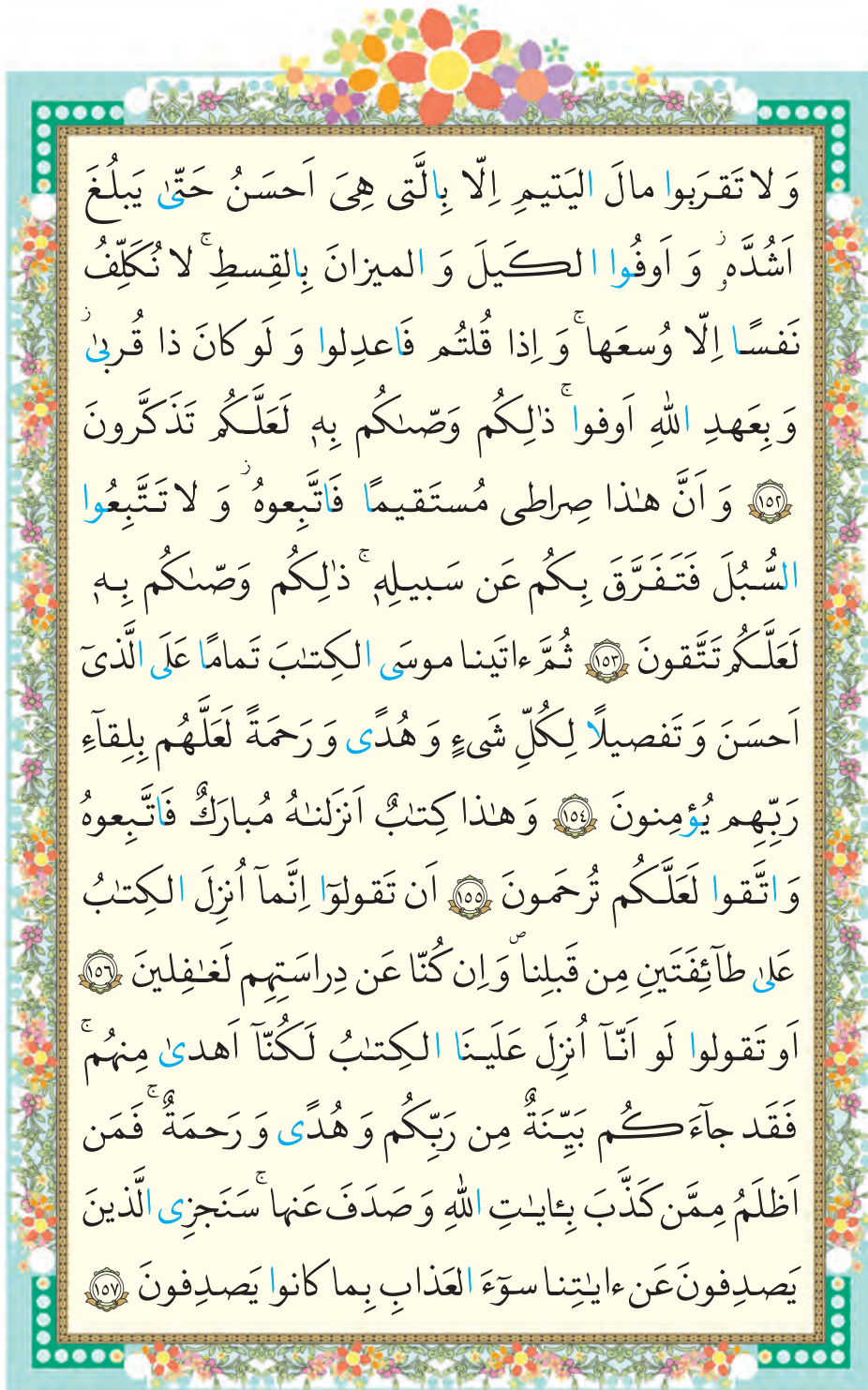

قَالَ يَقَوْمِ اَرَايْتُمْ اِنْ كُنْتُمْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّيْ وَعَاتَلْتَنِىْ
 مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهُ
 فَمَا تَزِيدُونِنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿٦٢﴾ وَيَقَوْمِ هٰذِهِ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ
 اٰيَةٌ فَذُرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْءٍ
 فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٣﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِيْ دَارِكُمْ
 ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعَدُوْكُمْ كٰذِبٌ ﴿٦٤﴾ فَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا
 نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ
 يَوْمِئِذٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿٦٥﴾ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ
 ظَلَمُوْا الصّٰيْحَةَ فَاصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جِثْمِيْنَ ﴿٦٦﴾
 كَان لَمْ يَغْنَوْا فِيْهَا اِلَّا اِنَّ ثَمُوْدًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ اِلَّا بَعْدًا
 لِثَمُوْدَ ﴿٦٧﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهِيْمَ بِالْبَشْرِىْ قَالُوْا
 سَلٰمًا قَالِ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حٰنِيْدٍ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا
 رَءَا اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
 قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكَ قَوْمَ لُوْطٍ ﴿٦٩﴾ وَاَمْرًا تُوْ قٰئِمَةً
 فَضَحِكْتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاسْحٰقَ وَمِنْ وَّرَآءِ اِسْحٰقَ يٰعَقُوْبَ ﴿٧٠﴾

آیات ۱۵۲ تا ۱۵۷ سوره انعام را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

تمرین اول

صفحه ۱۴۹ قرآن کامل

آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا

بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید و به وقف کلمات توجه کنید.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را که دارای «نِ» کوچک هستند، مانند دو مثال زیر بخوانید. به ترجمه‌ی عبارات زیر توجه کنید.

خَيْرٌ نِاطْمَانًا ← خَيْرٌ نِاطْمَانًا

جَمِيعًا نِالَّذِي ← جَمِيعًا نِالَّذِي

۱- إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ نِاسْمُهُ وَيَحْيَى

مریم ۷

قطعاً ما بشارت می‌دهیم تو را به پسری که اسم او یحیی است.

۲- كَذَّبَتْ قَوْمُ نوحٍ نِالْمُرْسَلِينَ

شُعراء ۱۰۵

انکار کردند قوم حضرت نوح پیامبران را.

۳- رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ نِالَّتِي وَعَدْتَهُمْ

غافر ۸

پروردگارا! وارد کن آن‌ها را به بهشت‌های جاودان که به ایشان وعده دادی.

۴- وَآمَنَ بِأَمْرِ رَبِّهِ وَأَمَّا مَنْ كَفَرَ فَعَمَلُهُ كَسُوفٍ وَكُفْرُهُ كَعَسْفٍ نِالْحُسْنَى

کهف ۸۸

و اما هر کس ایمان آورد و انجام داد کار خوب پس برای او پاداشی نیکوتر است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- غُلام: دختر پسر
- ۲- جَنَّات: بهشت بهشت‌ها
- ۳- جَنَّة: بهشت بهشت‌ها
- ۴- ءَامَنَ: ایمان آورد انجام داد
- ۵- عَمِلَ: ایمان آورد انجام داد
- ۶- صَالِح: کار خوب کارهای خوب

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

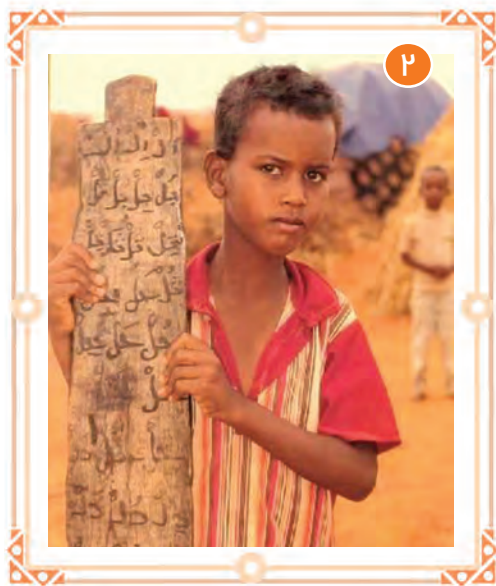
- ۱- فَأَدْلِي دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ
 پس دلو* خود را داخل چاه انداخت؛ آن‌گاه گفت مژده... یک... است. یوسف ۱۹
- ۲- إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
 مگر کسی که توبه کرد و ... و ... و ... پس ایشان وارد ... می‌شوند. مریم ۶۰
- ۳- إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ
 قطعاً ... و ... و ... برای آن‌ها ... ی پر نعمت است. لقمان ۸

* دَلْو: ظرفی برای کشیدن آب از چاه، سطل

خواندن از روی قرآن کامل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای آفریقایی ① ، ② از جمله کشور سومالی ③ و لیبی ④

وَ اَوْفُوا بِالْعَهْدِ
به عهد خود وفا کنید.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۳۴

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- کدام جمله از آیات جلسه‌ی اول با پیام قرآنی درس شباهت دارد؟
- ۳- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول ● آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* غُزُّ الْحِكْمِ، حدیث ۴۵۶۳

این عبارات قرآنی را که دارای «ن» کوچک است، با دقت بخوانید و در آخر هر سطر

۱- وَ نَادَى نُوْحٌ ابْنَهُ وَ

هود ۴۲

۲- كَرَمَادٍ اَشْتَدَّتْ بِهٖ الرِّیْحُ

ابراهیم ۱۸

۳- اَوْ لَهَوَانَ اَنْفَضَوْا اِلَيْهَا

جمعه ۱۱

۴- وَ اِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ اَنْقَلَبْ عَلٰی وَجْهِهٖ

حج ۱۱

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و هم چنین اتصالات را با

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۵۸ تا ۱۶۵ سوره‌ی انعام را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
 بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا
 لَمْ تَكُنْ ءَامِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا
 إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَسْتَ
 مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ
 ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
 فَلَا يُجْزَى إِلَّا أَمْثَلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلِ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ
 ﴿١٦٣﴾ قُلِ أَغْبِرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
 نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ
 خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوكُمْ
 فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

تمرین اول آیه ۱۷۶ سوره نساء و آیات ۱ و ۲ سوره مائده را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ ۚ إِنَّ امْرَأًا هَلَكَتْ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِيهَا
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ
وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ ۗ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

سُورَةُ الرِّمِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا آوْفُوا بِالْعُقُودِ ۗ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ ۚ إِنَّ
اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعْرَةَ اللَّهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ
الْحَرَامِ يَنْتَغُونَ فَضلاً مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَاناً ۗ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدَّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا ۗ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۗ وَلَا تَعَاوَنُوا
عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

تمرین دوم آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید و به وقف کلمات توجه کنید.

تمرین دوم این آیات قرآنی را که دارای حروف مقطعه هستند، بخوانید و به ترجمه ی آن ها توجه کنید.

۱- ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ قلم ۱
نون، سوگند به قلم و آنچه می نویسد.

۲- طَس تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ نمل ۱
طاسین، این آیات قرآن و کتابی روشنگر است.

۳- اَلر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾
الف لام را، این آیات کتاب روشنگر است.

اِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ یوسف ۱ و ۲
قطعاً ما نازل کردیم آن را قرآنی به زبان عربی تا شما اندیشه کنید.

۴- حَمَّ ﴿١﴾ عَسَقَ ﴿٢﴾
حامیم ﴿١﴾ عین سین قاف ﴿٢﴾

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾
این چنین وحی می کند به تو و به کسانی که قبل از تو بودند، خدای عزیز حکیم.

شوری ۱ تا ۳

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آیات : آیه‌ها، نشانه‌ها آیه‌ها، قدرت‌ها
- ۲- مُبِينٌ : چراغ روشن
- ۳- أَنْزَلْنَا : نازل کرد نازل کردیم
- ۴- تَعْقِلُونَ : اندیشه نکنید اندیشه کنید
- ۵- لَا تَعْقِلُونَ : اندیشه نمی‌کنید اندیشه می‌کنید

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
 ... یاد داد به وسیله‌ی ... علق ۴
- ۲- إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
 قطعاً ... برای ... دشمن ... است. یوسف ۵
- ۳- كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
 این چنین بیان می‌کند خدا برای شما ... ش را تا شما ... بقره ۲۴۲
- ۴- لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 قطعاً ... به سوی شما ... سی که در آن یاد شماست، پس آیا ... انبیاء ۱۰

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور هندوستان

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ
در نیکی کردن و کارهای خوب به یکدیگر کمک کنید،

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
ولی در گناه و کارهای بد همکاری نکنید.

سوره‌ی مائده آیه‌ی ۲

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* قرآن در آینه‌ی حدیث، عباس عزیزی، ص ۱۷

۱- ص وَ الْقُرْآنِ ذِي الدِّكْرِ ۱ ص ۱

۲- طه ۱ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ۲ طه ۱ و ۲

۳- کهیعص ۱ ذِكْرُ رَحْمَةِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۲ مریم ۱ و ۲

۴- الم ۱ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يَتَّزَكَوْا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۲ عنکبوت ۱ و ۲

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۳ تا ۵ سوره‌ی مائده را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ
 بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
 السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا
 بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
 فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
 عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي
 مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾
 يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ
 الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فُكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَنَّ
 عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ﴿٤﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ
 لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
 مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
 مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
 بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٥﴾

تمرین اول

آیات ۲۵۷ تا ۲۵۹ سوره بقره را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَنِ ءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي * وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي
كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ
عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ
اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ
لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتُ مِائَةَ
عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طُعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ
إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى
العِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لِحْمًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

يُحْيِي

أُحْيِي

تمرین دوم

آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا

بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید و به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

تمرین دوم این عبارات و آیات قرآنی را با کشش صداهای دارای مدّ بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

۱- وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١﴾

و نباید شریک سازد در عبادت پروردگارش کسی را. **کهف ۱۱۰**

۲- رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

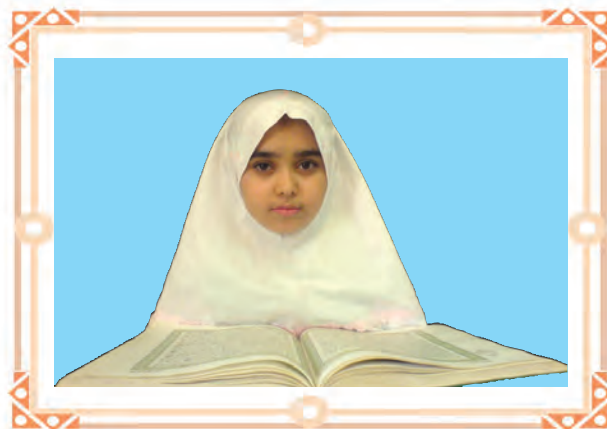
پروردگارا فرو فرست بر ما سفره‌ی غذایی از آسمان. **مائده ۱۱۴**

۳- وَ أَوْصُ أُمَّرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾

و واگذار می‌کنم کارم را به خدا، قطعاً خدا به بندگانش بیناست. **غافر ۴۴**

۴- فَادْكُرُواْ آيَةَ اللَّهِ وَ لَا تَعْتَوْاْ فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾

پس یاد کنید نعمت‌های خدا را و در زمین فساد نکنید. **اعراف ۷۴**

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- سَمَاءُ : زمین آسمان
- ۲- أَرْضُ : زمین آسمان
- ۳- أَحَدٌ : کسانی کسی
- ۴- أَمْرٌ : کارها کار
- ۵- عِبَادٌ : بندگان بنده

تمرین دوم

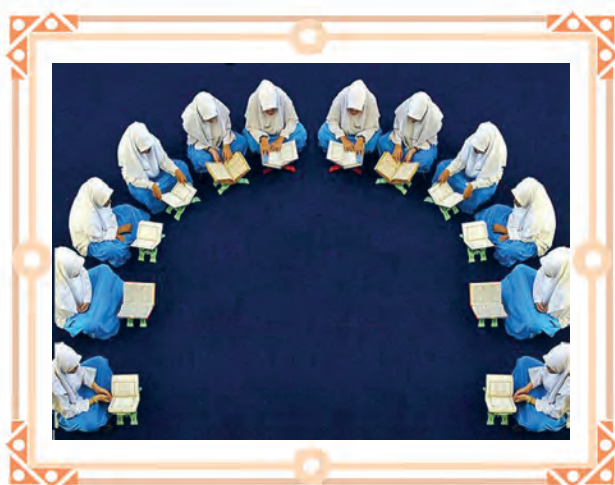
این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ
و ... مهربان و دلسوز به ... است.
بقره ۲۰۷
- ۲- وَ أَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ
و ... ایشان (مؤمنان) با مشورت، میانشان (بین یکدیگر) است.
شوری ۳۸
- ۳- وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا
و خلق نکردیم ... و ... و آنچه را بین آن‌هاست ...
صاد ۲۷
- ۴- قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا
بگو می‌خوانم فقط ... م را و شریک نمی‌گیرم برای او ... را.
جن ۲۰

خواندن از روی قرآن کامل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور مالزی

عزیر زنده می‌شود

عزیر مقداری آب و غذا برمی‌دارد و در خورجین الاغ خود می‌گذارد. «بسم الله» می‌گوید و به قصد سفر، شهر خود را ترک می‌کند.

در بین راه، خود را در مقابل شهر زلزله‌زده‌ی ویرانی می‌یابد. به فکر فرو می‌رود: «راستی چگونه روزی همه‌ی این مردگان که زیر آوارِ خانه‌هایشان، پوسیده و از بین رفته‌اند، به قدرت خدا زنده خواهند شد؟!» همین‌طور که در این اندیشه

است، احساس خستگی می کند. کنار رودخانه‌ای که از پای کوه جاری است از الاغ پیاده می شود، افسار حیوان را به درختی می بندد تا در سایه‌ی آن مقداری استراحت کند. در این هنگام به خواب سنگینی فرو می رود.

***

صدایی می شنود، صدایی آشنا که می گوید: عزیز! عزیز! بلند شو! چشم هایش را باز می کند، دستش را به زمین تکیه داده و بلند می شود. به اطراف نگاه می کند، اتفاق عجیبی افتاده است. تا چشم کار می کند، همه چیز دچار تغییر و دگرگونی شده است. با خود می گوید: «شاید خواب می بینم. شاید کسی مرا در خواب جابه جا کرده است.» یادش می آید که در سایه‌ی درختی خوابیده بود. همان جا کنار درخت چیزی توجه عُزَیر را به طرف خود جلب می کند: آب و غذایش تازه و دست نخورده کنارش مانده است ولی از الاغش خبری نیست.

دوباره همان صدای آشنا – که صدای فرشته‌ی وحی است – از او می پرسد: آیا می دانی چقدر در این سرزمین مانده‌ای؟! عُزَیر بی درنگ جواب می دهد: شاید چند ساعتی یا یک روز!

فرشته‌ی وحی ادامه می‌دهد: «أَمَّا تَوْصِدُ سَالٍ أَسْتِ كِهَ اِيْنِ جَا هَسْتِي! مَرْدِهْ بُوْدِي!» «وَإِنَّا نُنْظِرُ إِلَيْ جِمَارِكْ*»
به الاغ پیر و با وفایت نگاه کن!

عزیر جلوتر می‌رود. از آن حیوان بیچاره جز تکه‌های استخوان و نشانی که بر پیشانی الاغش می‌بست، چیزی نمی‌یابد!

بدن عزیر شروع به لرزیدن می‌کند! زانوهایش سست شده، بر زمین می‌نشیند و در برابر قدرت خداوند احساس ناتوانی می‌کند!

صدای فرشته‌ی وحی باز در گوشش می‌پیچد: عزیر! مگر نمی‌خواستی زنده شدن مردگان را ببینی؟! خدا خواست که خودت یکی از معجزه‌ها و نشانه‌های قدرت او باشی! نمی‌بینی که آب و غذایت بعد از این همه سال تازه و سالم باقی مانده است! حالا به الاغ نگاه کن! ببین چگونه استخوان‌هایش گوشت و پوست می‌گیرد! ببین که چگونه دوباره زنده می‌شود در حالی که مرده بود!

عزیر پس از دیدن آن منظره می‌گوید: «أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ*» به یقین رسیدم که خدا بر انجام هر کاری تواناست.

تمرین اول ● آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

* مُسْتَدْرَكُ الْمَوَاقِلِ، ج ۱

این عبارات قرآنی را با کشش صداهای دارای مدّ بخوانید.

۱- وَمَا أُبْرِي نَفْسِي

یوسف ۵۳

۲- إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

یوسف ۵۳

۳- رَبَّنَا إِنَّا أَمَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا

آل عمران ۱۶

۴- كُلَّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ

اسراء ۲۰

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و اتصالات را با فلش

نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۲۶۰ تا ۲۶۴ سوره‌ی بقره را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً
 مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا
 ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾
 مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
 أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبَعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ
 لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 ﴿٦٨﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا
 أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا
 صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ
 وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ
 تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ
 شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید.

این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید. دقت شود صدای «ا» و «ی» در هنگام وقف «آ» خوانده می‌شود. به ترجمه‌ی عبارات نیز توجه کنید.

محمد (ص) ۱۵

۱- وَ أَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى
و رودهایی از عسل خالص.

نمل ۶۰

۲- وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً*
و (خدا) نازل کرد برای شما از آسمان آب را.

هود ۳

۳- ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
سپس توبه کنید به سوی او تا شما را بهره‌مند سازد با بهره‌های نیکوی (دنیا) تا زمانی معین

بقره ۲۶۳

۴- قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذًى
سخن خوب و عفو و گذشت بهتر است از بخششی که به دنبال آن آزار و اذیت باشد.

* وقف بر کلماتی مانند ماءً، سَمَاءً، بِنَاءً، جَزَاءً به صورت ماءً، سَمَاءً، بِنَاءً و جَزَاءً است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آنهار: رود رودها
- ۲- مَعْرُوف: خوب، کارخوب بد، کار بد
- ۳- صَدَقَةٌ، صَدَقَات: گذشت، گذشت‌ها بخشش، بخشش‌ها
- ۴- آذَى، آذَى: قهر و غضب آزار و اذیت
- ۵- توبوا: توبه کردند توبه کنید

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا توبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا
ای ... به سوی ... توبه‌ای واقعی تحریم ۸
- ۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْآذَى
 ... باطل نکنید ... تنان را با منت‌گذاستن و ... بقره ۲۶۴
- ۳- يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
 امر می‌کنند به ... و نهی می‌کنند از ... و برپا می‌دارند ... را و می‌پردازند ... را. توبه ۷۱
- ۴- وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 وعده داد ... به مردان و زنان ... بی‌بی را که جاری است از زیر آن‌ها ... توبه ۷۲

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای ترکیه ①، هلند ②، یونان ③ و انگلستان ④

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ
شکر نعمت، نعمت افزون کند.

سوره ی ابراهیم آیه ۷

فعالیت

- ۱- درباره ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس، به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* کنز العمال، ج ۲، ص ۲۹۰

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور علامتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

زُمر ۶۰

۱- أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ

لقمان ۲۹

۲- وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

یوسف ۳۱

۳- وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا

انسان ۸

۴- وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و اتصالات را با فلش

نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶ تا ۱۰ سوره‌ی ابراهیم علیه‌السلام را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ أَنْجَلَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
 وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
 ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ
 لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
 لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ
 لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا
 أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ
 وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ
 رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ
 لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى
 قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
 عَمَّا كَانَتْ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأَتُونَا بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٠﴾

آیات ۸۸ تا ۹۳ سوره نحل را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

تمرین اول

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
 الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ
 شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ
 وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
 وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
 وَاتِّبَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
 وَالْبَغْيِ يُعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ
 اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
 وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ
 ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزَلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا
 تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ
 أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلِتَسَلَّنَ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

صفحه ۲۷۷ قرآن کامل

آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- إنا زینت السماء الدنيا بزینة الكواكب

صافات ۶

قطعا ما زینت دادیم آسمان دنیا را به زیور ستارگان

۲- ساء مثلاً القوم الذين كذبوا بآياتنا

اعراف ۱۷۷

چه بد است داستان و مثل قومی که انکار کردند آیات ما را

۳- وإذا علم من آياتنا شيئا اتخذها هزوا

جاثیه ۹

و هنگامی که به چیزی از آیات ما آگاه شد، آن را به مسخره گرفت.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- یَوْمَئِذٍ : آن روز امروز
- ۲- مَثَلٌ : مثل، داستان مانند، شبیه
- ۳- اِتَّخَذَ : گرفت گرفتند
- ۴- زینةٌ : زینت دادیم زیور، زینت

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَ اتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً
 و ... .. (حضرت) ... را دوست (خود).
 نساء ۱۲۵
- ۲- أَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 مال و فرزندان ... زندگی ... است.
 کهف ۴۶
- ۳- وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
 و قطعاً زدیم برای ... در ... از هر ...
 روم ۵۸

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای یمن ①، عمان ② و امارات ③

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

خداوند به رعایت عدالت و نیکی به دیگران دستور می دهد.

سوره ی نحل آیه ی ۹۰

فعالیت

- ۱- درباره ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

کسی که در دل خود چیزی
از قرآن نداشته باشد، دلش
مانند خانه‌ی ویرانه است.*

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس، به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

این عبارات قرآنی را بخوانید و به شیوه‌ی خواندن «ن» کوچک دقت کنید.

نجم ۵۰

۱- وَ أَنَّهُ أَهْلَكَ عَادَانَ الْأُولَى

فُرْقَان ۲۶

۲- الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ

توبه ۳۰

۳- وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ

حج ۲۵

۴- الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ

در عبارات تمرین بالا، اتصالات را با فلش مشخص کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹۴ تا ۱۰۲ سوره‌ی نحل را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
 ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ
 وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾
 مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
 أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً
 وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾
 فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾
 إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
 يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ
 هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ
 لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

آیات ۱ تا ۸ سوره‌ی انفال را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

تمرین اول

سُورَةُ الْاِنْفَالِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاِنْفَالِ قُلِ الْاِنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ
بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكٰرِهُونَ ﴿٥﴾
يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدَّوْنَ أَنْ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِينَ ﴿٧﴾
لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

صفحه ۱۷۷ قرآن کامل

آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا

بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- طسّم

طا، سین، میم ①

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ②

این آیات کتاب روشنگر است. ②

فَصّص ۱ و ۲

۲- الّم

الف، لام، میم ①

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ②

الله، نیست خدایی جز او که زنده و پاینده است. ②

آل عمران ۱ و ۲

۳- حمّ

حا، میم ①

وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ② إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ ③

سوگند به کتاب روشنگر ② قطعاً ما نازل کردیم آن را در شبی مبارک (با برکت). ③

دُخان، ۱ تا ۳

۴- الْمَر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ ①

الف، لام، میم، را؛ این آیات کتاب (خدا) است و آنچه نازل شد به سوی تو از پروردگارت حق است. رعد ۱

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- اُنزِلَ: نازل کرد نازل شد
- ۲- لَيْلٌ، لَيْلَةٌ: شب ماه
- ۳- مُبَارَكَةٌ: مبارک، با برکت مبارک باد، با برکت باد

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
 قطعاً ما ... آن را در ...
 قدر ۱
- ۲- فَسَلِّمُوا عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ
 پس سلام کنید به یک دیگر؛ سلامی از نزد ... که ... و پاک است.
 نور ۶۱
- ۳- شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
 ماه ... که ... در آن ... برای ...
 بقره ۱۸۵

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای نیجریه ① و ② کنیا ③ و ④

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

همیشه خدا را در نظر داشته باشید و بین یکدیگر صلح و آشتی برقرار کنید.

سوره انفال آیه ۱

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* غُزُّ الْحِکْمِ، حَدِيثُ ۷۳۸۹

این عبارات قرآنی را بخوانید و در خواندن حروف مقطعه دقت کنید.

۱- الْمَصَّ ۱) كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ ۲) أعراف ۱ و ۲

۲- الرَّ كِتَابٌ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ وَتُمْ فَصَّلَتْ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۱) هود ۱

۳- حَمَّ ۱) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲) إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۳) زُخْرُفِ ۱ تا ۳

۴- الْمَّ ۱) غُلِبَتِ الرُّومُ ۲) فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۳) روم ۱ تا ۳

در عبارات تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

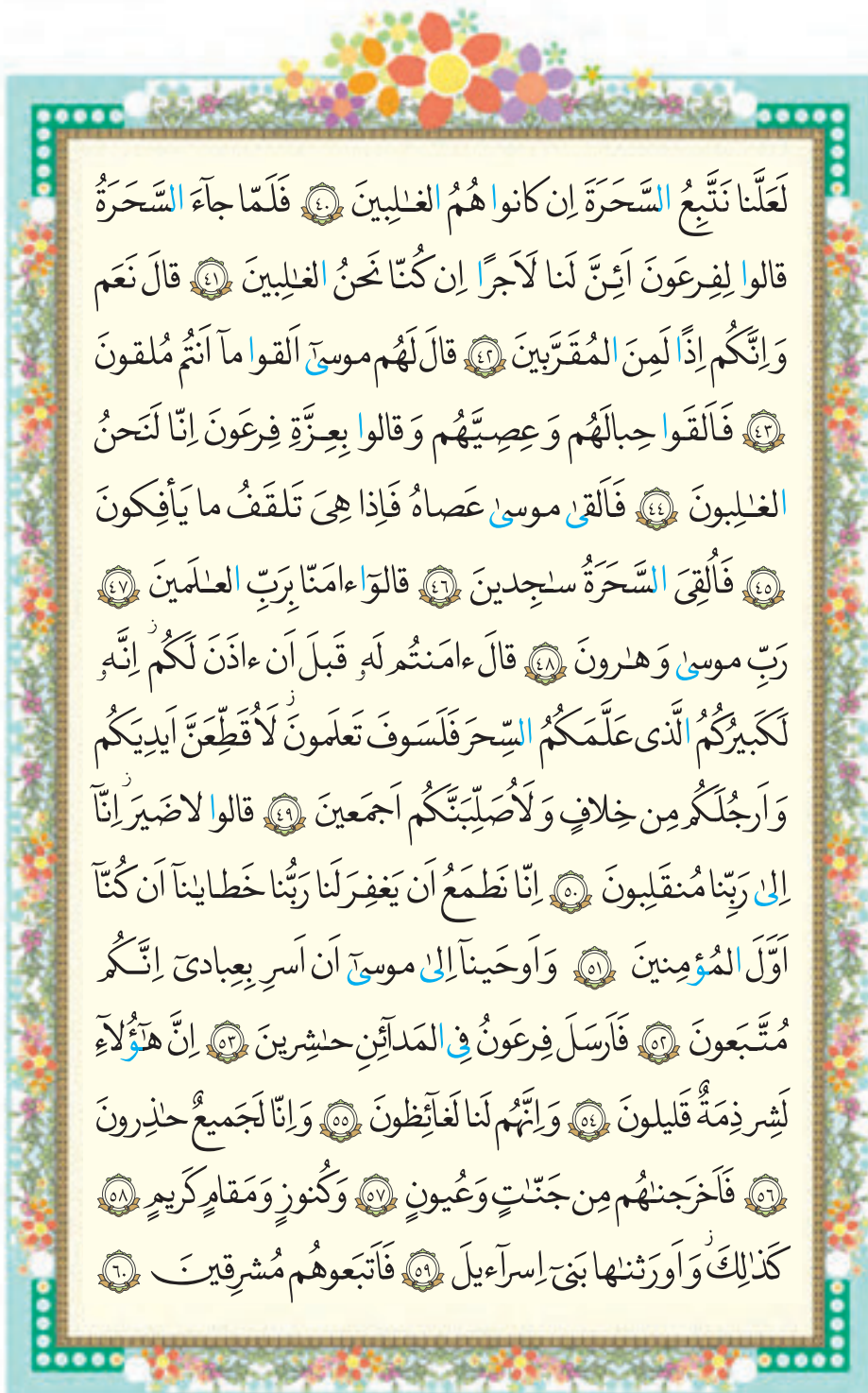
خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹ تا ۱۶ سوره‌ی انفال را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ
 بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ
 وَ لِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ
 عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم
 رِجْسَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ
 ﴿١١﴾ إِذْ يُوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ إِنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّثُوا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا سَأَلْتِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا
 فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَ اضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ
 عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولَّوهُمْ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَنْ يُؤَلِّهِمْ
 يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ
 فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

تمرین اول آیات ۴۰ تا ۶۰ سوره ی شعراء را در گروه های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

صفحه ۳۶۹ قرآن کامل

تمرین دوم آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا

بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ

هدایت می‌کند خدا به نورش کسی را که می‌خواهد.

نور ۳۵

۲- وَ رَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ

و پروردگار تویی نیاز و دارای رحمت و مهربانی است.

أنعام ۱۲۳

۳- مَنْ يَعْمَلْ سُوْءًا يُجْزَ بِهِ

هرکس انجام دهد کار بد، کیفر می‌بیند به آن.

نساء ۱۲۳

۴- مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى

خلق نکرد خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دو است مگر به حق و تا زمان معین.

روم ۸

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- يَهْدِي : هدایت می‌کند انجام دهد
- ۲- يَعْمَلُ : هدایت می‌کند انجام دهد
- ۳- غَنِيٌّ : قدرتمند بی‌نیاز
- ۴- رَحْمَةً : رحمت و مهربانی نعمت و آمرزش
- ۵- سَمَاوَاتٍ : آسمان آسمان‌ها

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

یونس ۳۵

۱- قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ

بگو ... به راه ...

انبیاء ۱۰۷

۲- وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

و فرستادیم تو را (ای پیامبر) مگر ... برای ...

طلاق ۱۱

۳- وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ

و هرکس ایمان آورد به ... و ... داخل کند او را به ...

لقمان ۲۶

۴- لِلَّهِ * مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

برای ... است آنچه در ... و ... است؛ قطعاً ... ، او ... ستوده است.

* لِلَّهِ = لِ + اللَّهُ : برای خدا

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می خوانند. آن گاه هر دانش آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای تایلند ① و ②، بنگلادش ③ و اندونزی ④

عاقبت فرعون و فرعونیان

لشکریان از همه طرف فرعون را احاطه کرده و منتظر فرمانش هستند. پیک از راه می‌رسد: «موسی و بنی اسرائیل از آب گذشتند!»

هامان وزیر فرعون، با عصبانیت می‌پرسد: چگونه؟ مگر از دریای خروشان هم می‌شود گذشت؟! پیک پاسخ می‌دهد: من در میان آنان بودم. قوم بنی اسرائیل که کاملاً خود را در محاصره و گرفتار می‌دیدند، گفتند: ما دیگر راهی برای گریز نداریم. اما موسی بر بلندی ساحل ایستاد و گفت: «إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ»* خدایم هرگز مرا تنها نمی‌گذارد. آن‌گاه دست‌هایش را به سوی آسمان بلند کرد و زیر لب چیزی گفت. پس از اندکی درنگ، یک‌باره عصایش را به آب زد. آب شکافته شد و در دو طرف، آرام ایستاد. هنوز هم چنان است، راهی خشک در میان کوه‌هایی برافراشته از آب. آنان گذشتند و رفتند. به نظرم کار عصای موسی بود! فرعون فریاد می‌زند: چرا ایستاده‌اید؟! باید تعقیبشان کنیم.

* سوره‌ی شعراء، آیه‌ی ۶۲

هامان می گوید: آبی که برای موسی رام شده است، بی شک از فرمان فرعون سرپیچی نخواهد کرد! همگان قدر و منزلت خداوندگار ما را می شناسند، حتی آب دریا!

فرعون فرمان حمله می دهد و حرکت می کند. سپاهیان بی شمار، به مسیر خشکی که در میان دریا به وجود آمده است، وارد می شوند. در آن سو، آخرین نفرات بنی اسرائیل از ساحل می گذرند. فرعون و سپاهش به تاخت در پی بنی اسرائیل می روند. بستر دریا از لشکریان انبوه فرعون پوشیده شده است. ناگاه صدای غرش آب، دل سربازان مسلح و زره پوش را می لرزاند. صدای مهیب فرو ریختن کوهی از آب، آرایش فرعونیان را بر هم می زند. موجی بلند و سهمگین چنان که کوهی فرو ریخته باشد بر سپاه فرعون فرود می آید. ترس و وحشت سراسر وجود فرعون را فرا می گیرد و تا می خواهد به خود بیاید درون امواج متلاطم آب، غوطه ور می شود. با خود می اندیشد: «گویی

خدای موسی حق است! باید به او ایمان بیاورم!». برای یک لحظه آن همه رنج و سختی را که به قوم بنی اسرائیل تحمیل کرده بود از خاطرش می‌گذرد. با خود می‌گوید: چرا با آن همه معجزات آشکار موسی، به خدای یگانه ایمان نیاوردم. موجی از پس موجی دیگر بر سرش فرود می‌آید. استخوان‌هایش می‌شکند، دیگر نمی‌تواند نفس بکشد. ندایی می‌شنود که می‌گوید: تو تاکنون نخواستی که ایمان بیاوری و خود را اصلاح کنی، الان دیگر دیر شده است. امروز مرگت فرا رسیده است، ولی بدنت را برای عبرت آیندگان باقی می‌گذارم!

فرعون در حالی که چشم بر زندگی پر از غرور خود می‌بندد، وزیر خود هامان را می‌بیند که دیگر فرصتی برای چاپلوسی و تحریک او علیه موسی ندارد! می‌اندیشد:

«چه بیهوده! چه بدفرجام! اگر بر بنی اسرائیل سخت نمی‌گرفتیم، حالا اسیر فرمان خدای موسی نمی‌شدیم!»

روز دیگر بدن بی‌جان فرعون بر ساحل دریا افتاده بود و بنی اسرائیل شگفت‌زده از مرگ فرعون، برای موسی که به عصای خود تکیه کرده است و به افق دوردست می‌نگرد خبر نابودی فرعون و فرعونیان را می‌آورند.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً

(ای فرعون!) امروز بدن تو را از آب می‌رهانیم تا تو برای آیندگان عبرت باشی.

یونس ۹۲

آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب

تمرین اول

گویا تمرین کنید.

* مُسْتَدْرَكُ الْمَسَائِلِ، ج ۱، ص ۲۹۳

این عبارات قرآنی را بخوانید و در آخر هر سطر به شکل صحیح وقف کنید.

آل عمران ۱۷۵

۱- إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ.

رعد ۶

۲- وَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ

حج ۳۰

۳- وَ مَنْ يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ

کهف ۱۰۷

۴- إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

در عبارات تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۱ تا ۸۳ سوره‌ی شُعَرَاء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

فَلَمَّا تَرَأَ الْجَمْعَانَ قَالِ اصْحَبُ مُوسَى اِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالِ
 كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِي ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنْ اضْرِبْ
 بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
 وَاَزَلْنَا ثَمَّ الْاٰخِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَاَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ اَجْمَعِيْنَ ﴿٦٥﴾
 ثُمَّ اغْرَقْنَا الْاٰخِرِيْنَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
 مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦٨﴾ وَاَتْلُ عَلَيْهِمْ
 نَبَا اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا
 نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا عٰكِفِيْنَ ﴿٧١﴾ قَالِ هَلْ يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ
 تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا
 اَبَاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ قَالِ اَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٥﴾
 اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ الْاِقْدَمُوْنَ ﴿٧٦﴾ فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيَ الْاِرْبَابِ الْعٰلَمِيْنَ
 ﴿٧٧﴾ الَّذِي خَلَقْنِيْ فَهُوَ يَهْدِيْ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْ
 ﴿٧٩﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِيْ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمَيِّتُنِيْ ثُمَّ
 يُحْيِيْ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لِيْ خَطِيْئَتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ
 ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ حُكْمًا وَاَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٣﴾

آیات ۱ تا ۱۰ سوره‌ی انبیاء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

تمرین اول

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ
 وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا التَّجْوَى الَّذِينَ
 ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ
 تَبْصُرُونَ ﴿٣﴾ قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلْ
 افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ
 ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَأَلُوا أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ
 الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَاهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
 لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

صفحه‌ی ۳۲۲ قرآن کامل

آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با کتاب گویا بخوانید.

تمرین دوم

این دعا‌های قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ^۲ وَ لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا

پروردگارا بیامرز مرا و پدر و مادرم را و شخص مؤمنی که به خانه‌ی من وارد شد.

نوح ۲۸

۲- وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنرًا مَبَارَكًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ

و بگو پروردگارا فرود آور مرا در جایگاهی مبارک و تو بهترین مهمان‌نوازی.

مؤمنون ۲۹

۳- رَبِّ اَوْزِعْنِي اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَ عَلَيَّ وَالِدَيَّ

پروردگارا مرا وادار که شکر کنم نعمت تو را که نعمت دادی به من و به پدر و مادرم.

نمل ۱۹

۴- رَبَّنَا اَتِمِّمْ لَنَا نُوْرَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا اِنَّكَ عَلِيٌّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ

پروردگارا تمام کن برای ما نور ما را و بیامرز ما را؛ قطعاً تو بر هر چیز توانا هستی.

تحریم ۸

۱- رَبِّ = رَبِّي = رَبِّ + ی : پروردگار من، پروردگارا

۲- وَالِدَيَّ = وَالِدَيْنِ + ی : پدر و مادرم

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- اِغْفِرْ: نازل کن بیامرزد
- ۲- قُلْ: بگو گفت
- ۳- وَالِدَيَّ: پدر و مادر پدر و مادرم
- ۴- بَيْتٍ: خانه خاندان
- ۵- أَنْعَمْتَ: نعمت دادی نعمت دادم

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
... .. به آن‌ها!
حمد ۷

۲- فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
... .. را
فُرُش ۳

۳- وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ
... .. ورحمت فرست و... .. مهربانان هستی.
مؤمنون ۱۱۸

۴- رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ
... .. را و ... .. را در ... .. ی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود.
پروردگارا ... مرا و ... را و ... را

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در مدارس استثنایی

انس با قرآن کریم در یک «مدرسه قرآن»

انس با قرآن کریم در روستای کرغند خراسان جنوبی

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
اگر چیزی را نمی‌دانید از دانایان بپرسید.

سوره‌ی انبیاء آیه‌ی ۷

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با کتاب گویا تمرین کنید.

تمرین اول

* بحار الأنوار، ج ۹۲، ص ۱۸۰

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ، عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا

رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ

وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

بقره ۲۸۶

۲- سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ^۱

صافات ۱۸۰ تا ۱۸۲

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۱ تا ۲۴ سوره‌ی انبیاء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه کتاب گویا بخوانید.

۱- خوب است پس از پایان کارهای جمعی مانند کلاس درس یا جلسات قرآن، این آیات را بخوانیم.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسْنَانِهِمْ إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تُسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يُؤَيَّلْنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَلَّتْ تِلْكَ
 دَعْوَتُهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِلْعَيْنِ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا
 لَاتَّخِذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَعَلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
 ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنْ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ
 ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
 الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِيَ
 وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

دعای ختم قرآن*

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ

بارخدایا! به برکت قرآن، مرا مورد لطف و رحمت خود قرار ده؛

وَ اجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَ نُورًا وَ هُدًى وَ رَحْمَةً

و آن را برای من پیشوا، نور، هدایت و رحمت قرار ده؛

اللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ

بارخدایا آنچه را از قرآن فراموش می‌کنم، به یادم بیاور؛

وَ عَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ

و آنچه را از قرآن نمی‌دانم، به من بیاموز؛

وَ ارْزُقْنِي تِلَاوَتَهُ رِءَاءَ اللَّيْلِ وَ أَطْرَافِ النَّهَارِ

و تلاوتش را در ساعات شب و در آغاز و انجام روز، روزیم ساز؛

وَ اجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

و آن را برای من، حجت و دلیل قرار ده؛

ای پروردگار جهانیان!

* بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۲۲۸

درس آخر

قرآن در تابستان

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که با تلاش خود سال تحصیلی را با موفقیت گذرانده‌اید. شما در این سال چیزهای بسیاری آموختید و اینک می‌توانید قرآن کریم - کتاب آسمانی - خود را بخوانید و از آن بهره ببرید.

در تابستان مدرسه تعطیل می‌شود، اما خواندن قرآن تعطیل نمی‌شود. چه خوب است اینک که خواندن قرآن را آموخته‌اید، هر روز مقداری قرآن بخوانید. شما می‌توانید به کمک پدر و مادر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر خود، این کار را از روی قرآنی که در خانه دارید انجام دهید.

در کتاب درسی نیز برای هر هفته از تابستان، یک صفحه از قرآن کریم در نظر گرفته شده است. شما هر روز، تعدادی از آیات مربوط به آن هفته را بخوانید تا به این ترتیب هم به سفارش پیامبر اعظم و امامان معصوم علیهم السلام عمل کرده باشید و هم در این کار مهارت بیش‌تری پیدا کنید.

یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا با شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما با خدا سخن بگویید، نماز بخوانید.

معلم شما

آيَاتُهَا
سُورَةُ يُوسُفَٰتِ
١١١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّطِّتَكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
 عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ
 بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ* إِنَّي رَأَيْتُ
 أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

يَا أَبَتِ

قَالَ يَبْنَئِي لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَيَّ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا
 إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ
 رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
 وَعَلَىٰ آئِلِهِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ
 وَاسْحَقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ
 وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْمَسْأَلِينَ ﴿٧﴾ إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ
 إِلَيْنَا آيِنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ
 ﴿٨﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ
 وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ
 لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ
 السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا
 عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعِ
 وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا
 بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾
 قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

يا أبانا

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ
 وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾
 وَجَاءَ وَآبَاهُمُ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا
 نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ
 وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَ وَعَلَى
 قَمِيصِهِ بَدْمٌ كَذِبٌ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبِرْ
 جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ
 فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَىٰ هَذَا غُلْمٌ
 وَأَسْرُوهُ بِضَاعَةٌ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَّوهُ بِثَمَنٍ
 بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
 الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ
 أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي
 الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ
 أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ
 آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ
 وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهُ رَبِّيْٓ اَحْسَنَ مَثْوٰى
 اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَمْتُ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا
 لَوْلَا اَنْ رَّءَا بُرْهَانَ رَبِّهٖؕ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْءَ وَالْفَحْشَآءَ
 اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ
 قَمِيصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّالْفِيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ
 مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْءًا اِلَّا اَنْ يُسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾
 قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِيْ وَشَهِدَ شَآهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا اِنْ
 كَانَ قَمِيصُهٗ قَدْ مِّنْ قَبْلِ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ
 ﴿٢٦﴾ وَاِنْ كَانَ قَمِيصُهٗ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ
 الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رءَا قَمِيصَهٗ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ مِنْ
 كَيْدِكُنَّ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾ يٰوَسْفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا
 وَاسْتَغْفِرِيْ لِذَنبِكِ اِنَّكَ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِئِيْنَ ﴿٢٩﴾ ﴿٣٠﴾
 وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِيْنَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ فَتْحٰهَا عَنْ
 نَفْسِهٖٓ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا اِنَّا لَنَرٰهَا فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَكَاً*
 وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
 رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا
 إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٢١﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ
 وَلَقَدْ رَاودْتُهُ بِعَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ
 لَيَسْجَنَنَّ وَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ
 إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ
 وَأَكُنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٢٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
 كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٤﴾ ثُمَّ بَدَأ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا
 الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٌ
 قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي
 أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا
 نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا
 نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي
 تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٧﴾

وَاتَّبَعَتْ مَلَآءَءَ أَبَائِهِمْ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
 لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا
 وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَصْحَابِ
 السِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
 ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
 وَءَابَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا
 لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَصْحَابِ السِّجْنِ أَمَّا
 أَحَدُكُمْ فَيَسْقَى رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ
 الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾
 وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَاهُ
 الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾
 وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
 سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأُخْرَى يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا
 الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

قَالُوا اضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ﴿١١﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسِلُونِ ﴿١٢﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
 سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ
 وَأُخْرَى يُاسْتَكْتَبُ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ قَالَ
 تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا
 قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعُ شِدَادٍ
 يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تُحْصِنُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ يَأْتِي
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِصُونَ ﴿١٦﴾ وَقَالَ
 الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْأَلْهُ
 مَا بَالِ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾
 قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
 مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الثَّنِ * حَصْحَصَ
 الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨﴾ ذَلِكَ
 لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿١٩﴾

الآن

﴿٥٤﴾ وَمَا أُبْرِيْ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ اِلَّا مَا
 رَحِمَ رَبِّيْ اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ اِنتَوْنِيْ بِهٖ
 اَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِيْ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِيْنٌ
 اٰمِيْنٌ ﴿٥٦﴾ قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰى خَزَائِنِ الْاَرْضِ اِنِّيْ حَافِيْظٌ عَلِيْمٌ
 ﴿٥٧﴾ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ
 يَشَآءُ نُصِيْبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَآءُ وَلَا نُضَيِّعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ
 ﴿٥٨﴾ وَلَا جُرْ الْاٰخِرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٩﴾
 وَجَآءَ اِخْوَتُهٗ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفُوْهُمْ وَهُمْ لَهٗ
 مُنْكِرُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ اِنتَوْنِيْ بِاٰخِ لَكُمْ
 مِنْ اٰبِيْكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّيْ اَوْفِي الْكَيْلِ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ
 ﴿٦١﴾ فَاِنْ لَّمْ تَأْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِيْ
 قَالُوْا سَنُرٰوِدُ عَنْهُ اٰبَاهُ وَاِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفَتِيْنِهٖ اجْعَلُوْا
 بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَا اِذَا اُنْقَلَبُوْا اِلَى اٰهْلِهِمْ
 لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوْا اِلَى اٰبِيْهِمْ قَالُوْا يَا اٰبَانَا مُنِّعْ
 مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اٰخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لِحٰفِظُوْنَ ﴿٦٤﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا ءَامَنُتُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ
 قَبْلُ ۚ فَاللَّهُ خَيْرٌ حِفْظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَانَا
 مَا نَبغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 أَخَانًا وَنَزِدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۚ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُوا مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ
 إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ
 مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ
 وَادْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۚ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
 شَيْءٍ ۚ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
 يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
 قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ
 قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
 أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيُّهَا الْعَيْرِ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا وَاقْبَلُوا
 عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفَقِدُ صُوعَ الْمَلِكِ
 وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
 عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾
 قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ مَن
 وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾
 فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ
 وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
 فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ
 وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ
 فَقَدْ سَرَفَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ
 وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
 تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
 فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذًا لَظَالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾ اِرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَسَأَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبِرْ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفِي عَلَىٰ يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتُنُوا تَذَكَّرُ يُونُسَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَبْنِيْ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُوْسُفَ وَ اَخِيْهِ وَ لَا تَايَسُوْا
مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَايَسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يَا اَيُّهَا الْعَزِيْزُ
مَسَّنَا وَ اَهْلَنَّا الضُّرَّ وَ جِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَلَةٍ فَلَوْ لَنَا
الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿٨٨﴾
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَ اَخِيْهِ اِذَا انْتُمْ جٰهِلُوْنَ
﴿٨٩﴾ قَالُوْا اءَنْتَ لَآنْتَ يُوْسُفُ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَ هٰذَا
اَخِيْ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَ يَصْبِرْ فَاِنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ
ءَاثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَ اِنْ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ ﴿٩١﴾ قَالَ
لَا تُثْرِبْ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَ هُوَ اَرْحَمُ
الرّٰحِمِيْنَ ﴿٩٢﴾ اذْهَبُوْا بِقَمِيصِيْ هٰذَا فَالْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ
اَبِيْ يٰتِ بَصِيْرًا وَ اَتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٩٣﴾ وَ لَمَّا
فَصَلَّتِ الْعِيْرُ قَالِ اَبُوْهُمُ اِنِّيْ لَآجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَا اَنْ
تُفِنِّدُوْنَ ﴿٩٤﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۚ قَالَ
 أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا
 يَا بَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ
 أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا
 عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
 اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا ۚ
 وَقَالَ يَا بَاتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
 حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
 مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ
 رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ﴿١٠١﴾ رَبِّ
 قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۗ فَاطِرَ
 السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِي
 مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ
 نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ
 يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
 وَكَآئِنٍ مِنْ ءَايَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
 وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِٱللَّهِ إِلَّا
 وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ
 ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ
 هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى ٱللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي
 وَسُبْحٰنَ ٱللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ
 قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا
 فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 وَلَدَارُ ٱلْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰ
 إِذَا اسْتَيْسَسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ
 نَصْرُنَا فَنُجِّى مَنْ نَشَآءُ ۗ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ
 ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي ٱلْأَلْبَابِ ۗ
 مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
 وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

معنا	کلمه / درس / پایه
اتفاق کنید، ببخشید	أَنْفَقُوا ۴/۹
رودها	أَنْهَارٌ ۵/۸
ب	
بینا	بَصِيرٌ ۳/۷
صبح	بُكْرَةٌ ۴/۱۲
فرزندم	بُنْتَى ۲/۵
پیام	بَيَانٌ ۲/۷
خانه	بَيْتٌ ۵/۱۳
ت	
اندیشه می‌کنید	تَعْقِلُونَ ۵/۶
قبول کن، ببذیر	تَقَبَّلْ ۴/۶
توبه کنید	تُوبُوا ۵/۸
ج	
جهاد کنید	جَاهِدُوا ۵/۳
پاداش	جَزَاءٌ ۲/۱۱
بهشت‌ها	جَنَّاتٌ ۵/۵
بهشت	جَنَّةٌ ۵/۵
ح	
دانه	حَبَّةٌ ۴/۹
رسمان	حَبَلٌ ۴/۵
حساب، قیامت	حِسَابٌ ۴/۱
خیر و خوبی	حَسَنَةٌ ۳/۱
کارخوب، خوب	حَسَنَةٌ ۴/۱۰
سیاس و ستایش	حَمْدٌ ۳/۱
زنده	حَيٌّ ۸
خ	
خالق، آفریننده	خَالِقٌ ۴/۱۰
آفرید، خلق کرد	خَلَقَ ۴/۱۱
خوبی، کار خوب	خَيْرٌ ۳/۱۰
بهتر، بهترین	خَيْرٌ ۴/۱۳

معنا	کلمه / درس / پایه
الف	
بپردازید	أَتُوا ۵/۱
آخرت	أَخِرَّةٌ ۳/۲
ایمان آورد	أَمَنَ ۵/۵
ایمان آوردیم	أَمَنَّا ۴/۱۰
آیات، نشانه‌ها	آيَاتٌ ۵/۶
آیه، نشانه	آيَةٌ ۴/۱۲
گرفت	أَتَّخَذَ ۵/۹
پاداش	أَجْرٌ ۳/۳
زمان	أَجَلٌ ۴/۱۱
کسی، یکی	أَحَدٌ ۵/۷
کار خوب، نیکی	إِحْسَانٌ ۲/۱۱
کار خوب کردند	أَحْسَنُوا ۵/۴
آزار و اذیت	أَذَى ۵/۸
زمین	أَرْضٌ ۴/۴
اطاعت کنید	أَطِيعُوا ۴/۳
عبادت کنید	أَعْبُدُوا ۵/۳
بیمارز	إِعْفِرْ ۵/۱۲
بربا دارید	أَقِيمُوا ۵/۱
بزرگ‌تر	أَكْبَرُ ۳/۱
کسی که	الَّذِي ۴/۱۵
کسانی که	الَّذِينَ ۴/۹
خدا	اللَّهُ ۴/۶
خدا، معبود	إِلَهُ ۳/۱
کار	أَمْرٌ ۵/۷
تو	أَنْتَ ۴/۱۳
نازل کرد، فرورستاد	أَنْزَلَ ۴/۱۵
نازل شد	أُنزِلَ ۵/۱۰
نازل کردیم، فرو فرستادیم	أَنْزَلْنَا ۵/۶
نعمت دادی	أَنْعَمْتَ ۵/۱۲

معنا	کلمه / درس / پایه
	ص
کار خوب	۵/۵ صالح
کارهای خوب	۵/۳ صالحات
بخشش‌ها	۵/۸ صدقات
بخشش	۵/۸ صدقه
راه	۴/۵ صراط
نماز	۲/۵ صلاة
	ط
غذا	۴/۱۵ طعام
غذاهای پاک و خوب	۲/۴ طيبات
	ظ
ظالمان، ستمگران	۳/۵ ظالمين
	ع
دانا	۴/۴ عالم
جهان‌ها، جهانيان	۳/۱ عالمين
بندگان	۵/۷ عباد
بنده	۴/۳ عبّد
سختی	۲/۱۱ عُسْر
شب	۴/۱۲ عَشِيّ
بزرگ	۳/۱ عَظِيم
دانش	۳/۸ عِلْم
دانا	۴/۲ عَلِيم
انجام داد	۵/۵ عَمِلَ
انجام دادند	۵/۳ عَمِلُوا
نزد	۴/۶ عِنْدَ
	غ
نهان، غیب	۴/۴ غَيْب
بسیار آمرزنده	۴/۷ غَفُور
پسر	۵/۵ غُلام

معنا	کلمه / درس / پایه
کارهای خوب	۳/۷ خَيْرَات
بهترین کار	۳/۱ خَيْرِ الْعَمَلِ
	د
دنیا	۲/۳ دُنْيَا
	ذ
ذره	۳/۱۱ ذَرَّة
	ر
پروردگار	۲/۸ رَبّ
پروردگار ما، پروردگارا	۲/۱۱ رَبَّنَا
رحمت	۲/۱۲ رَحْمَة
بخشنده	۳/۱ رَحْمَن
مهربان	۳/۱۰ رَحِيم
روزی	۲/۱۵ رِزْق
پیامبران	۵/۴ رُسُل
پیامبر	۳/۱ رَسُول
	ز
زکات، صدقه‌ی واجب	۴/۷ زَكَاة
زیور، زینت	۵/۹ زِينَة
	س
عیب و نقصی ندارد	۳/۱ سُبْحَانَ
هفت	۴/۹ سَبْع
آسمان	۵/۷ سَمَاء
آسمان‌ها	۵/۱۱ سَمَاوَات
شنوا	۴/۲ سَمِيع
گناه	۴/۱۰ سَيِّئَة
	ش
بدی، بد	۳/۱۱ شَرّ
خورشید	۴/۱۴ شَمْس
مشورت	۳/۱۳ شُورَى

معنا	کلمه / درس / پایه
راست، درست	مُسْتَقِيم ۴/۵
اسراف کنندگان	مُسْرِفِينَ ۲/۹
معین	مُسَمَّى ۴/۱۱
خوب، کار خوب	مَعْرُوف ۵/۸
بدکاران	مُفْسِدِينَ ۳/۵
ملائکه، فرشتگان	مَلَائِكَةَ ۲/۳
ن	
ما	نا ۴/۱۳
آتش	نار ۲/۳
مردم	ناس ۲/۷
پیامبر	نَبِيٍّ ۲/۳
نعمت	نِعْمَةً ۲/۶
روز	نَهَار ۵/۲
و	
پدر و مادر	وَالِدَيْنِ ۳/۴
پدر و مادرم	وَالِدَيَّ ۵/۱۲
هـ	
هدایت	هُدًى، هُدًى ۴/۱۱
این	هَذَا ۴/۱۴
او	هُوَ ۴/۱۵
ی	
دوست دارد	يُحِبُّ ۲/۵
انجام دهد	يَعْمَلُ ۵/۱۱
انفاق می‌کند	يُنْفِقُونَ ۴/۹
هدایت می‌کند	يَهْدِي ۵/۱۱
روز	يَوْمٍ ۳/۱
آن روز	يَوْمَئِذٍ ۵/۹
روز قیامت	يَوْمِ الدِّينِ ۳/۱
روز قیامت	يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۵/۴

معنا	کلمه / درس / پایه
بی‌نیاز	عَنِّي ۵/۱۱
ق	
گفت	قَالَ ۴/۸
توانا	قَدِير ۴/۲
قرآن، کتاب خدا	قُرْآن ۲/۱۴
بگو	قُلْ ۵/۱۲
کم	قَلِيلًا، قَلِيلَةً ۴/۴
قلوب، دل‌ها، قلب‌ها	قُلُوب ۴/۱۳
ماه	قَمَر ۴/۱۴
قدرت و نیرو	قُوَّة ۵/۴
قوم، گروه	قَوْم ۴/۱۲
ک	
کافران، افراد بی‌ایمان	كَافِرِينَ ۴/۱۳
بسیار	كَثِيرًا، كَثِيرَةً ۴/۴
بخورید	كُلُوا ۲/۴
ل	
نیست	لَا ۴/۷
اندیشه نمی‌کنید	لَا تَعْقِلُونَ ۵/۶
دوست ندارد	لَا يُحِبُّ ۲/۱۲
شب	لَيْلٍ ۵/۲
شب	لَيْلَةً ۵/۱۰
م	
آب	مَاء ۴/۱۵
مؤمنان	مُؤْمِنِينَ ۴/۱
مبارک، با برکت	مُبَارَكَةً ۵/۱۰
روشن	مُبِين ۵/۶
مثل، داستان	مَثَل ۵/۹
نیکوکاران	مُحْسِنِينَ ۲/۱۶
مهربانی	مَرْحَمَةً ۳/۱۶
پیامبران، فرستادگان (الهی)	مُرْسَلِينَ ۴/۵

